

Dibuku ya BIKUUDI NKOTOLO

Dibuku yayi ya Bikuudi ke na kuzonzila mambu yina salamaka na manima ya kukota ya bana ya Isayeli na ntoto ya Kaana samu na kubaka yawu. Mambu ya dibuku yayi ke na kulandila mambu ya dibuku ya Yeswa. Konso kifumba vwanda zinga na ntoto ya yandi, kasi bawu vwan-daka ntete ve na ntinu samu na kuyala bawu. Bambala mingi, bana ya Isayeli vwandaka pesa Nzambi manima samu na kusambila biteki mpe banzambi ya nkaka. Na yina, Nzambi vwandaka sala ti bayinsi ya nkaka kwiza nwanisa Isayeli mpe kununga bawu. Ntangu bantu vwandaka soba mavanga ya bawu mpe vwandaka bokila Nzambi, Nzambi vwandaka fidisa bikuudi samu na kukuula bantu ya yandi. Bikuudi yango kele na lutangu ya kumi na zole: Otenyele, Ewude, Samengale, Debola kikuudi ya kento, Zedewone, Tola, Yayile, Zefete, Ibesane, Elone, Abedone mpe Samisoni.

Bikuudi vwandaka bamfumu yina vwandaka twadisa kifumba mosi to bifumba mingi.

Na dibuku ya Bikuudi, bantu vwandaka sosa lusalusu na Nzambi mpe Nzambi vwandaka fidisa bawu Kikuudi. Bantu vwandaka ndima Nzambi kaka na mwa ntangu. Mpe na manima, bawu vwandaka vutukila dyaka na kusambila biteki. Ntangu ya bamvita mpe ntangu ya kizunu vwan-daka landasana. Na bantangu yina, ya vwandaka

ve na ntinu na Isayeli. Konso muntu vwandaka sala mutindu yandi vwandaka zola (Bik 21.25).

Dibuku yayi kele ya kukabuka mutindu yayi:

- Isayeli kotaka na Kaana (Bik 1).
- Nzambi fidisaka Bikuudi na Isayeli (Bik 2.1-3.6).
- Otenyele, Ewude, mpe Samengale (Bik 3.7-31).
- Debola, Balake mpe Yaye (Bik 4-5).
- Zedewone (Bik 6-8).
- Abimeleke kumaka ntinu na Sekeme (Bik 9).
- Tola, Yayile mpe Zefete (Bik 10.1-12.7).
- Ibesane, Elone mpe Abedone (Bik 12.8-15).
- Samisoni (Bik 13-16).
- Bantu ya Dane mpe kisika ya bawu ya lusambululu (Bik 17-18).
- Mvita ya Isayeli na bantu ya Bezame (Bik 19-21).

Bantu ya Isayeli kotaka na Kaana

¹ Na manima ya lufwa ya Yeswa, bana ya Isayeli yufulaka Yave: «Banani na kati ya beto ke vwanda ba ya ntete na kwenda nwanisa bantu ya Kaana?»

² Yave vutulaka: «Ni bantu ya Yuda ke vwanda ba ya ntete na kukwenda. Mu me yekula yinsi na maboko ya bawu.»

³ Bantu ya Yuda tubaka na bampangi ya bawu bantu ya Simewone mutindu yayi: «Beno kwiza kintwadi na beto samu na kwenda baka mwvilu yina Yave me pesa beto na manima ya kubula dzeke. Beto kwenda nwanisa bantu ya Kaana. Beto mpe, beto ke kwenda kintwadi na beno samu na kwenda baka mwvilu yina Yave me pesa beno.» Na yina, bantu ya Simewone kwendaka kintwadi na bantu ya Yuda.

⁴ Bantu ya Yuda kwendaka nwana mvita. Yave yekudilaka bawu ba-Kaanani mpe ba-Pelizi. Bawu kufwaka kumi ya mafunda (10 000) ya bantu kuna na Bezeke.

⁵ Bawu kutaka ntinu Adoni-Bezeke kuna na Bezeke mpe bawu nwanisaka yandi. Bawu nungaka ba-Kaanani na ba-Pelizi.

⁶ Ntinu Adoni-Bezeke kimaka, kasi ba landaka mpe ba simbaka yandi. Bawu zengaka yandi misapi ya nene ya maboko mpe ya makulu.

⁷ Ntinu Adoni-Bezeke tubaka: «Makumi nsambwadi ya bantinu yina mu zengaka misapi ya nene ya maboko mpe ya makulu vwandaka lokota madya yina vwandaka kubwa na yisi ya mesa ya munu. Nzambi me vutula munu mambu yina mu salaka!» Na manima, ba nataka ntinu Adoni-Bezeke na Yelusalemi mpe ni kuna yandi kufwaka.

⁸ Bana ya Yuda nwanisaka mbanza Yelusalemi, mpe bawu botolaka yawu. Bawu kufwaka bantu nyonso na mbele ya mvita, mpe bawu yokaka mbanza yango na tiya.

⁹ Na manima, bantu ya Yuda kwendaka nwanisa bantu ya Kaana yina vwandaka zinga na kizunga ya myongo, na Nengeve mpe na Sefela.

¹⁰ Bantu ya Yuda kwendaka nwanisa bantu ya Kaana yina vwandaka zinga na Ebelone. Nkumbu ya ntama ya mbanza Ebelone vwandaka Kilyate-Aleba. Bawu kufwaka bantu ya Sesayi, bantu ya Ayimane mpe bantu ya Talemayi.

¹¹ Bantu ya Yuda katukaka kuna, mpe bawu kwendaka nwanisa bantu yina vwandaka zinga

na Debile. Nkumbu ya ntama ya mbanza Debile vwandaka Kilyate-Sefe.

¹² Kalebe tubaka: «Mu ke pesa Akesa, mwana ya munu ya kento na makwela, na sika ya muntu yina ke nunga mpe ke botola mbanza Kilyate-Sefe.»

¹³ Otenyele, mwana ya Kenaze mpe leki ya Kalebe, botolaka mbanza yango. Na yina, Kalebe pesaka yandi Akesa, mwana ya yandi ya kento na makwela.

¹⁴ Ntangu Akesa kwizaka kuma na sika ya bakala ya yandi Otenyele, Akesa salaka ti Otenyele kulomba na tata ya yandi Kalebe bilanga. Akesa kulukaka na mbuluku ya yandi mpe tata ya yandi, Kalebe, yufulaka yandi: «Wapi dyambu ke na nge?»

¹⁵ Akesa vutulaka: «Lakisa munu bumbote ya nge. Nge me pesa munu ntoto ya sude, pesa munu mpe mabulu ya maza. Na yina, Kalebe pesaka yandi mabulu ya maza yina vwandaka na zulu mpe yina vwandaka na yisi.»

¹⁶ Bokilo ya Moyize vwandaka mu-Keni. Bana ya yandi katukaka na Mbanza ya Maba* mpe bawu kwendaka kintwadi na bana ya Yuda kuna na yinsi ya kuyuma ya Yuda, na sude ya Alade. Bawu kwendaka zinga kuna na kati-kati ya ba-Amaleke.

¹⁷ Bantu ya Yuda kwendaka na mvita kintwadi na bampangi ya bawu bantu ya Simewone. Bawu nungaka bantu ya Kaana bayina vwandaka zinga na mbanza Sefate. Bawu mwangisaka mbanza

* **1:16** *Mbanza ya Maba* Ya kele nkumbu ya nkaka ya mbanza Yeliko.

nyonso samu na Yave. Mpe ba pesaka mbanza yango nkumbu Olema[†].

¹⁸ Bantu ya Yuda botolaka mpe mbanza Ngaza, Asekelone, Ekelone, mpe bizunga yina vwandaka pene-pene ya bambanza yina.

¹⁹ Yave vwandaka na bantu ya Yuda. Bawu botolaka kizunga ya myongo. Kasi bawu lendaka ve na kubotola yinsi ya bantu yina vwandaka zinga na mudimba. Samu ti bantu yina vwandaka na bipusu-pusu ya mvita ya kuyilama na bisengo.

²⁰ Ba pesaka mbanza Ebelone na sika ya Kalebe mutindu Moyize zonzaka. Kalebe bingisaka makanda tatu ya ba-Anake.

²¹ Kasi bana ya Bezame bingisaka ve ba-Yebuse yina vwandaka zinga na Yelusalemi. Ba-Yebuse ke zingaka na Yelusalemi na bana ya Bezame tii bubu yayi.

²² Bana ya Yosefi mpe kwendaka nwanisa mbanza Betele. Yave vwandaka na bawu.

²³ Bana ya Yosefi fidisaka bantu samu na kwenda tala mbanza Betele na mansweki. Nkumbu ya ntama ya mbanza Betele vwandaka Luze.

²⁴ Bantu yina ba fidisaka talaka bakala mosi yina vwandaka basika na mbanza. Bawu tubaka na yandi mutindu yayi: «Mulemvo ya nge, lakisa beto kisika ya kukotila na mbanza mpe beto ke sadila nge mambu ya mbote.»

²⁵ Bakala yango lakisaka bawu kisika ya kukotila na mbanza. Bawu manisaka na kufwa bantu nyonso ya mbanza na mbele ya mvita.

[†] **1:17** Olema zola kutuba: Kumwangisa samu na Yave.

Kasi ba bikaka muntu yina na dikanda ya yandi nyonso.

²⁶ Muntu yango kwendaka na yinsi ya ba-Yiti. Kuna, yandi tungaka mbanza mosi yina yandi pesaka nkumbu Luze. Nkumbu ya mbanza yina ke ntete tii bubu yayi.

²⁷ Bantu ya Manase bakaka ve mbanza Bete-Seyane, Taanake, Dole, Yibeleyame, Mengido, na babwala ya bawu. Ba-Kaanani tatamanaka na kuzinga na yinsi yina.

²⁸ Ntangu bantu ya Isayeli kumaka na ngolo ya kulutula, bawu kwikaka ba-Kaanani ya bambanza yina bisalu ya ngolo. Kasi bawu bingisaka bawu ve.

²⁹ Bantu ya Efalayime bingisaka ve ba-Kaanani yina vwandaka zinga na mbanza Ngezele. Ba-Kaanani tatamanaka na kuzinga na kati-kati ya bantu ya Efalayime, kuna na Ngezele.

³⁰ Bantu ya Zabulone bingisa ve bantu yina vwandaka zinga na Kitelone mpe bayina vwandaka zinga na Nayalale. Na yina, ba-Kaanani vwandaka zinga na kati-kati ya bantu ya Zabulone. Kasi bantu ya Zabulone kwikaka bawu bisalu ya ngolo.

³¹ Bantu ya Asele bingisaka ve bantu yina vwandaka zinga na Ako. Bawu bingisa mpe ve bayina vwandaka zinga na Sidone, mpe bayina vwandaka zinga na Alabe, na Akezibe, na Eleba, na Afike, mpe na Leyobe.

³² Bantu ya Asele bandaka na kuzinga na kati-kati ya ba-Kaanani yina vwandaka na yinsi yina. Bantu ya Isayeli bingisaka bawu ve.

³³ Bantu ya Nefetali bingisaka ve bantu yina vwandaka zinga na Bete-Semese. Ba bingisaka mpe ve bantu yina vwandaka zinga na Bete-Anate. Bantu ya Nefetali bandaka na kuzinga na kati-kati ya ba-Kaanani yina vwandaka na yinsi yina. Kasi ba kwikaka bisalu ya ngolo na bantu yina vwandaka zinga na Bete-Semese mpe Bete-Anate.

³⁴ Ba-Amoli bingisaka bantu ya dikanda ya Dane tii na zulu ya myongo. Bawu bikaka ve ti bantu ya Dane kukulumuka na mudimba.

³⁵ Ba-Amoli tatamanaka na kuzinga na Ale-Elese, na Ayalone mpe na Saalebime. Kasi ntangu bana ya Yosefi kumaka na ngolo ya kulutila, bawu kwikaka ba-Amoli bisalu ya ngolo.

³⁶ Bandilu ya ntoto ya ba-Amoli bandaka na mwa mongo ya Bankala-Nseke, kubanda na Ditadi ya nene kuna na Sela tii na zulu.

2

Yave sembaka bantu ya Isayeli

¹ Mbazi ya Yave katukaka na Ngilengale, yandi kwendaka na Bokime. Yandi tubaka na bantu ya Isayeli: «Mu basisaka beno na Ngipiti mpe mu nataka beno na yinsi yina mu sadilaka nsilulu mpe yina mu diilaka ndefi na bankooko ya beno. Mu tubaka mutindu yayi: “Ata kilumbu mosi ve mu ke zenga ngwisani ya munu na beno.

² Mpe beno, beno sala ve ngwisani na bantu ya yinsi yayi. Beno mwangisa biyokolo ya bawu ya minkayulu”. Kasi beno me wila munu ve. Samu na yinki beno me sala mutindu yina?

³ Ni yawu yina, mu me tuba ti mu ke bingisa ve bantu ya yinsi yina na mantwala ya beno. Bawu ke zinga pene-pene na beno, mpe banzambi ya bawu ke vwanda mutambu samu na beno.»

⁴ Ntangu mbazi ya Yave tubaka mambu yina na bana nyonso ya Isayeli, bantu bandaka na kudila na ngolo.

⁵ Ba pesaka kisika yina nkumbu Bokime, yawu zola kutuba «Bayina ke na kudila.» Kuna, bawu pesaka minkayulu na Yave.

Lufwa ya Yeswa

⁶ Na manima, Yeswa vutulaka bantu nyonso. Bana ya Isayeli vutukaka, konso muntu na mvwilu ya yandi samu na kubaka yinsi.

⁷ Bantu ya Isayeli vwandaka sadila Yave bilumbu nyonso ya luzingu ya Yeswa, mpe bilumbu nyonso ya luzingu ya bakuluntu yina zingaka na manima ya lufwa ya Yeswa, bayina talaka mambu nyonso ya nene yina Yave salaka samu na Isayeli.

⁸ Yeswa, mwana ya Nune, kisyelo ya Yave kufwaka na bamvula nkama na kumi (110).

⁹ Ba tulaka yandi na ndyamu na mvwilu yina yandi kuzwaka kuna na Timenate-Elese, na kizunga ya myongo ya Efalayime, na node ya mongo ya Ngaase.

¹⁰ Bantu nyonso ya ntangu ya Yeswa, bawu mpe, bawu kwendaka vukana na bankooko ya bawu yina kufwaka. Mbandu ya nkaka kwizaka na manima ya bawu, bawu zabaka ve Yave, bawu zabaka mpe ve mambu nyonso yina Yave salaka samu na Isayeli.

Bantu ya Isayeli mangaka Yave

¹¹ Bana ya Isayeli salaka yimbi na mantwala ya Yave. Bawu bandaka na kusadila banzambi Baale.

¹² Bawu mangaka na kusadila Yave, Nzambi ya bankooko ya bawu, Nzambi yina basisaka bawu na yinsi ya Ngipiti. Bawu bandaka na kusadila banzambi ya nkaka, banzambi ya bantu ya bayinsi yina vwandaka pene-pene na bawu. Bawu bandaka na kufukama na mantwala ya banzambi yango. Bawu salaka ti Yave kudasukila bawu.

¹³ Bawu mangaka Yave mpe bawu bandaka na kusambila banzambi Baale na banzambi Ase-talete.

¹⁴ Yave dasukilaka bantu ya Isayeli. Yandi yekulaka bawu na maboko ya bantu yina vwandaka botola bima ya bawu. Nzambi yekulaka bawu na maboko ya bambeni yina vwandaka zunga bawu mpe bawu vwandaka lenda dyaka ve na kutelama na mantwala ya bambeni ya bawu.

¹⁵ Konso ntangu yina bantu ya Isayeli vwandaka kwenda na mvita, Yave vwandaka na bawu samu na kutalisa bawu mpasi, mutindu yandi tubaka yawu, mpe mutindu yandi diilaka yawu ndefi. Bawu kumaka na mpasi ya kulutila.

¹⁶ Na yina, Yave pesaka bantu ya Isayeli bikuudi samu na kukuula bawu na maboko ya bantu yina vwandaka botola bima ya bawu.

¹⁷ Kasi, ata bikuudi ya bawu, bantu ya Isayeli vwandaka wila bawu ve. Bawu vwandaka sambila banzambi ya nkaka mpe bawu vwandaka fukama na mantwala ya banzambi yango. Bawu bikaka na nswalu nyonso na kulanda nzila yina

bankooko ya bawu vwandaka landa, bankooko ya bawu yina vwandaka sadila bantumunu ya Yave. Bantu ya Isayeli salaka ve mutindu vwandaka sala bankooko ya bawu.

¹⁸ Konso ntangu yina Yave vwandaka pesa bawu kikuudi, Yave vwandaka na kikuudi yango. Yandi vwandaka kuula bantu ya Isayeli na maboko ya bambeni ya bawu na bilumbu nyonso ya luzingu ya kikuudi yina. Samu ti Yave vwandaka tala bawu kyadi, samu na bampasi yina ba vwandaka talisa bawu na bantu yina vwandaka kwamisa mpe kunyokola bawu.

¹⁹ Kana kikuudi me kufwa, bawu vwandaka vutukila na kusala yimbi kulutila bankooko ya bawu. Bawu vwandaka sambila banzambi ya nkaka, bawu vwandaka sadila banzambi yina mpe kufukama na mantwala ya bawu. Bawu vwandaka bika ata fyoti ve mavanga ya bawu. Bawu vwandaka kaka ya kukangama na yawu.

Yave mekaka bantu ya Isayeli

²⁰ Yave kumaka na nkele samu na Isayeli. Yandi tubaka: «Mutindu bantu yayi me tumama ve na ngwisani ya munu, ngwisani yina mu salaka na bankooko ya bawu, mpe bawu me wila munu ve,

²¹ munu mpe, mu ke bingisa ve ata mosi na bantu ya bayinsi yina Yeswa bikaka tekila yandi kufwa.

²² Nyonso yina, samu na kumeka bantu ya Isayeli. Mu ke tala kana bawu ke landa to bawu ke landa ve nzila ya Yave mutindu bankooko ya bawu landaka yawu.»

²³ Na yina, Yave bikaka bantu ya bayinsi yina kuvwanda na kizunu. Yandi bingisaka ve bawu na nswalu. Yandi yekulaka ve bawu na maboko ya Yeswa.

3

¹ Ya vwandaka na bayinsi yina Yave bikaka samu na kumeka bantu ya Isayeli, bayina nwanaka ata mvita mosi ve na kati ya bamvita nyonso yina salamaka na kubaka yinsi ya Kaana.

² Ya vwandaka samu na kulongisa bambandu ya bana ya Isayeli yina zabaka ve kunwana mvita, samu ti bawu kuzaba na kunwana mvita.

³ Yayi ni bantu ya bayinsi yango: Bamfumu tanu yina vwandaka yala ba-Filiseti, ba-Kaanani nyonso, ba-Sidone mpe ba-Ivi yina vwandaka zinga na kizunga ya myongo ya Libane, katuka mongo ya Baale-Elemone tii na Lebo-Amate.

⁴ Ni bayinsi yina Yave sadilaka na kumeka bantu ya Isayeli, na kutala kana bawu ke tumama na bantumunu ya yandi, yina yandi pesaka na bankooko ya bawu na yinwa ya Moyize.

⁵ Bana ya Isayeli vwandaka zinga na kati-kati ya ba-Kaanani, ba-Iti, ba-Amoli, ba-Pelizi, ba-Ivi mpe ba-Yebuse.

⁶ Bawu kwelaka bakento ya bayinsi yina, bawu kwelisaka bana ya bawu ya bakento na babakala ya bayinsi yina. Bawu sambilaka banzambi ya bayinsi yina.

Bikuudi

Otenyele

⁷ Bana ya Isayeli salaka yimbi na mantwala ya Yave, bawu zimbanaka Yave, Nzambi ya

bawu. Bawu sadilaka banzambi Baale mpe Asela, nzambi ya kento.

⁸ Yave kumaka na nkele samu na Isayeli. Yandi yekulaka bawu na maboko ya Kusane-Liseyatayime, ntinu ya Mezopotami. Bamvula nana, bawu vwandaka na yisi ya lutumu ya ntinu yina.

⁹ Bana ya Isayeli lookaka na sika ya Yave mpe Yave fidisaka bawu muvuukisi yina kuulaka bawu. Ya vwandaka Otenyele, mwana ya Kenaze, Kenaze leki ya Kalebe.

¹⁰ Mpeve ya Yave vwandaka na zulu ya Otenyele, yandi kumaka kikuudi na Isayeli mpe yandi kwendaka na mvita. Yave yekulaka na maboko ya yandi Kusane-Liseyatayime, ntinu ya Alame. Yave nungisaka yandi.

¹¹ Yinsi vwandaka na kizunu bamvula makumi yiya. Na manima, Otenyele, mwana ya Kenaze kufwaka.

Ewude

¹² Bana ya Isayeli bandaka dyaka na kusala yimbi na mantwala ya Yave. Na yina, Yave salaka ti Engelone, ntinu ya Mowabe, kuvwanda na ngolo mpe yandi kwamisaka Isayeli, samu ti Isayeli salaka yimbi na mantwala ya Yave.

¹³ Engelone vukanaka na ba-Amoni mpe ba-Amalezi mpe bawu kwendaka nwanisa Isayeli. Bawu nungaka Isayeli mpe bawu bakaka Mbanza ya Maba.

¹⁴ Bana ya Isayeli vwandaka na yisi ya lutumu ya Engelone, ntinu ya Mowabe, bamvula kumi na nana.

¹⁵ Bawu lookaka ya sika ya Yave mpe Yave fidisaka bawu muvuukisi mosi, nkumbu ya yandi Ewude, mwana ya Ngela, muntu ya kifumba ya Bezame. Yandi vwandaka sadila na diboko ya lumoso.

Bana ya Isayeli fidisaka Ewude na kwenda pesa dikabu ya bawu na sika ya Engelone, ntinu ya Mowabe.

¹⁶ Ewude yidikaka mbele ya mvita yina kele na meno balweka nyonso zole. Yinda ya yawu vwandaka basentimetele makumi tanu. Yandi tulaka yawu na yisi ya binkuti ya yandi na luketo, na zulu ya dibunda ya yandi ya lubakala.

¹⁷ Yandi pesaka dikabu na sika ya Engelone, ntinu ya Mowabe. Engelone vwandaka muntu ya nene mingi.

¹⁸ Ntangu yandi manisaka na kupesa dikabu, Ewude kwendaka na bantu yina nataka mpaku yango.

¹⁹ Kasi ntangu bawu kumaka na biteki ya matadi yina vwandaka pene-pene na Ngilengale, Ewude vutukaka na sika ya ntinu mpe yandi tubaka: «Ntinu, mu ke na mwa dyambu ya mansweki ya kuzabisa nge.» Ntinu tubaka: «Beno vwanda swii! Mpe bantu nyonso yina vwandaka pene-pene ya ntinu basikaka.»

²⁰ Ewude kumaka na kisika yina Engelone vwandaka ya kuvwanda, kuna na kati ya kivinga ya yandi ya kibandu, kivinga ya madidi ya mbote, yina ba kubikaka samu na yandi. Ewude tubaka: «Mu ke na dyambu me katuka na Nzambi ya kuzonza na nge. Ntinu telamaka kisika yina yandi vwandaka ya kuvwanda.»

²¹ Ewude lambulaka diboko ya yandi ya lumoso, samu na kubaka mbele ya mvita yina vwandaka na zulu ya dibunda ya yandi ya lubakala. Yandi kotisaka yawu na kivumu ya Engelone.

²² Ntangu Ewude kotisaka yandi mbele ya mvita, diboko ya yandi mpe kotaka tii na kivumu. Yandi bikaka mbele yango na kati ya kivumu, mpe mafuta ya nzutu kangaka yawu kuna. Mbele yango basikaka tii na manima.

²³ Na manima, Ewude kangaka myelo ya kivinga ya kibandu na kikangulu ya yawu mpe yandi basikilaka na manima ya yinzo.

²⁴ Ntangu yandi kwendaka, bisadi ya ntinu kwizaka tala ti myelo ya kivinga ya kibandu vwandaka ya kukangama mpe bawu tubaka: «Keba ve ntinu ke na kuyukutisa nsatu ya nzutu na kati ya kivinga ya madidi.»

²⁵ Bawu vingilaka tii ntangu yina bawu bandaka na kulemba. Ntinu vwandaka fungula ve myelo ya kivinga ya kibandu. Na yina, bawu bakaka fungula mpe bawu fungulaka kivinga yango. Ni kuna bawu talaka ti mfumu ya bawu vwandaka ya kulala na yisi mpe yandi vwandaka ya kufwa.

²⁶ Na ntangu yina bawu vwandaka vingila, Ewude vwandaka me kima yimeni. Yandi lutaka biteki ya matadi, mpe yandi kimaka na kizunga ya Seyila.

²⁷ Kaka na ntangu yina yandi kumaka kuna, Ewude wakisaka muningu ya mpungi kuna na kizunga ya myongo ya Efalayime, samu na kuku-

tikisa bana ya Isayeli. Na manima, bana ya Isayeli kulumukaka mongo yango kintwadi na yandi mpe Ewude kumaka mfumu ya bawu.

²⁸ Yandi tubaka na bawu: «Beno landa munu, samu ti Yave me Yekula bambeni ya beno, bantu ya Mowabe na maboko ya beno. Bawu landaka yandi na manima. Bawu bakaka bisika yina bantu ke sabukilaka nzadi ya Yolodani, bisika yina ke talasanaka na Mowabe. Bawu bikaka ve ti bantu kulutila kuna.»

²⁹ Na ntangu yina, bawu kufwaka bantu ya Mowabe keba ve kumi ya mafunda (10 000). Bawu vwandaka bantu ya nene mpe ya ngolo. Ata mosi na bawu vuukaka.

³⁰ Na kilumbu yina, bantu ya Mowabe kubwaka na yisi ya lutumu ya bantu ya Isayeli. Mpe yinsi vwandaka na kizunu bamvula makumi nana.

Samengale

³¹ Na manima ya Ewude, ni Samengale, mwana ya Anate, yinganaka. Yandi kufwaka ba-Filiseti bankama sambanu (600) na yinti yina ba ke twa-disilaka bangombe*. Yandi mpe yandi kuulaka Isayeli.

4

Debola na Balake

¹ Na manima ya lufwa ya Ewude, bana ya Isayeli bandaka dyaka na kusala yimbi na mantwala ya Yave.

² Na yina, Yave yekulaka bawu na maboko ya Yabine, ntinu ya Kaana. Yabine vwandaka yala

* **3:31** ya kele yinti mosi yina ke vwandaka na mwa kisengo ya nsongi.

kuna na mbanza Asole. Mfumu ya binwani ya yandi vwandaka Sisela. Sisela vwandaka zinga kuna na Alose-Ngoyime.

³ Yabine vwandaka na bankama yivwa (900) ya bapusu-pusu ya mvita ya kuyilama na bisengo. Yandi nyokolaka mingi bana ya Isayeli na ngolo nyonso bamvula makumi zole. Na yina, bana ya Isayeli lookaka na sika ya Yave.

⁴ Na ntangu yina, Debola, kento ya Lapidote, vwandaka zuzi na Isayeli. Debola vwandaka mumbikudi.

⁵ Debola vwandaka na kivwandu ya yandi na yisi ya diba mosi, yina ba vwandaka bokila diba ya Debola. Yawu vwandaka na kati-kati ya mbanza Lama, na mbanza Betele, kuna na kizunga ya myongo ya Efalayime. Ni kuna bantu ya Isayeli vwandaka kwiza tala Debola, samu na kuzenga mambu ya bawu.

⁶ Kilumbu mosi, Debola tumisaka ba bokila Balake, mwana ya Abinowame, katuka na mbanza Kedese, na kizunga ya Nefetali. Debola tubaka na Balake: «Yave, Nzambi ya Isayeli, me pesa nge ntu-munu yayi: “Kwenda baka kumi ya mafunda (10 000) ya babakala na kati ya makanda ya Nefetali na ya Zabulone, nge nata bawu na mongo yina ba ke bokilaka Tabole.

⁷ Mu ke nata Sisela na sika ya nge, kuna na muzumba ya Kisone. Sisela, mfumu ya binwani ya Yabine, na bapusu-pusu ya yandi ya mvita, na binwani ya yandi. Mpe mu ke yekula yandi na maboko ya nge.”»

⁸ Balake vutulaka na Debola: «Kana nge ndima kukwenda na munu, beto ke kwenda. Kana nge

manga, mu ke kwenda ve.»

⁹ Debola tubaka: «Mu ke kwenda kintwadi na nge. Kasi zaba ti nkembo ke vwanda ve ya nge na muzingu yayi. Samu ti ni na maboko ya kento Yave ke yekula Sisela.» Mpe Debola kwendaka na mbanza Kedese kintwadi na Balake.

¹⁰ Balake kutikisaka makanda ya Zabulone na Nefetali kuna na Kedese. Mafunda kumi (10 000) ya babakala landaka yandi. Debola mpe kwendaka na yandi.

¹¹ Ebele, mu-Keni, kabukaka na ba-Keni ya nkaka, yina vwandaka bana ya Obabe, bokilo ya Moyize. Yandi kwendaka tii na telembente yina kele na Saanayime pene-pene na Kedese. Ni kuna yandi tulaka yinzo ya yandi ya lele.

¹² Ba zabisaka na Sisela ti Balake, mwana ya Abinowame, kwendaka na mongo ya Tabole.

¹³ Kuna na mbanza Alosete-Ngoyime, Sisela kutikisaka bankama yivwa (900) ya bapusu-pusu ya yandi ya mvita ya kuyilama na bisengo, na bantu nyonso yina vwandaka na yandi. Katuka kuna, bawu kwendaka na muzumba ya Kisone.

¹⁴ Na yina, Debola tubaka na Balake: «Telama, samu ti ni bubu yayi, Yave ke yekula Sisela na maboko ya nge. Yave yandi mosi ke na kukwenda na mantwala ya nge.» Balake katukaka na mongo ya Tabole, yandi vwandaka na mantwala ya mafunda kumi (10 000) ya babakala.

¹⁵ Yave kotisaka vwanzi na kati ya Sisela na bapusu-pusu ya yandi ya mvita, na binwani nyonso ya yandi. Balake kufwaka bawu na mbele ya mvita. Sisela bikaka pusu-pusu ya yandi ya mvita mpe yandi kimaka na makulu.

¹⁶ Balake landaka bapusu-pusu ya mvita ya bambeni, na binwani ya bambeni tii na Alose-
Ngoyime. Bankonga nyonso ya binwani ya Sisela
manisaka na kufwa na mbele ya mvita. Ata
muntu bikanaka.

¹⁷ Sisela kimaka na makulu tii na kisika yina
vwandaka yinzo ya lele ya Yaye, kento ya Ebele,
mu-Keni. Samu ti Yabine, ntinu ya Asole, vwan-
daka na kiwisa ya mbote na dikanda ya Ebele, mu-
Keni.

¹⁸ Yaye kwendaka bwabana Sisela mpe yandi
tubaka na yandi: «Mfumu ya munu, kota na yinzo
ya munu. Kuvwanda ve na boma.» Sisela kotaka
na sika ya Yaye, na kati ya yinzo ya yandi. Yaye
bumbaka yandi na yisi ya divunga.

¹⁹ Sisela tubaka na Yaye: «Mulemvo ya nge,
pesa munu mwa ndambu ya maza mu kunwa.
Mu ke na mpwila ya maza.» Yaye fungulaka
saki ya yandi ya mpusu ya kibulu, yina vwandaka
na miliki, yandi pesaka Sisela yandi kunwa. Na
manima, yandi fukilaka dyaka Sisela divunga.

²⁰ Sisela tubaka na Yaye: «Telama kuna na
mwelo ya yinzo. Kana ba kwiza yufula nge: Ya ke
na muntu kwaku? Nge ke vutula: Ve, muntu kele
ve.»

²¹ Sisela lalaka pongi ya ngolo samu ti yandi
vwandaka me lemba. Yaye, kento ya Ebele,
bakaka kikonkoto na kinko mosi ya yinzo. Yandi
belamaka na mansweki mpe yandi komaka kinko
yina na yintu ya Sisela. Kinko yango kotaka tii na
ntoto, mpe Sisela kufwaka.

²² Mutindu Balake vwandaka landa Sisela, Yaye basikaka na kwenda bwabana yandi. Yaye tubaka na yandi: «Kwiza, mu ke lakisa nge muntu yina nge ke na kusosa.» Balake kotaka na yinzo ya Yaye. Sisela vwandaka kuna ya kufwa, na kinko na yintu.

²³ Ni kilumbu yina, Nzambi salaka ti Yabine, ntinu ya Kaana kubwa na yisi ya lutumu ya bana ya Isayeli.

²⁴ Bana ya Isayeli lutilaka na kukwamisa Yabine, ntinu ya Kaana tii bawu lendaka na kufwa yandi.

5

Mukunga ya Debola

¹ Ni kilumbu yina, Debola na Balake, mwana ya Abinowame, bawu yimbilaka mutindu yayi:

² «Na Isayeli, bantu me bika bansuki ya kumwanganana,

bantu me kukipesa bawu mosi samu na mvita. Nkembo na Yave!

³ Beno bantinu, beno kuwa!

Beno bamfumu, beno fungula makutu!

Mu ke yimbila samu na Yave.

Ya tsyelika, mu ke yimbila mukunga samu na Yave, Nzambi ya Isayeli.

⁴ Yave, ntangu nge katukaka na Seyile, ntangu nge kwizaka katuka yinsi ya Edome, ntoto ninganaka, mazulu basisaka maza, matuti nokisaka mvula.

⁵ Myongo pasukaka na mantwala ya Yave, Mongo yina ya Sinayi pasukaka

na mantwala ya Yave, Nzambi ya Isayeli.»

⁶ «Na ntangu ya Samengale, mwana ya Anate,
na ntangu ya Yayelee,
na banzila, bantu vwandaka dyaka ve,
bizyetei vwandaka lutila na banzila ya nkaka.

⁷ Babwala ya kuzinga vwandaka dyaka ve na
Isayeli.

Babwala zimbanaka
tii na ntangu yina nge Debola, nge me telama.
Nge me telama mutindu mama samu na Isayeli.

⁸ Isayeli vwandaka soola banzambi ya malu-malu.
Mpe mvita kumaka na myelo ya bambanza.
Ata dyonga mosi to kikebolo mosi ya nzutu
na sika ya makumi yiya ya mafunda (40 000) ya
binwani ya Isayeli.

⁹ Mu ke na kusuka ntima samu na bamfumu ya
Isayeli,
samu na bayina ke na kukipesa bawu mosi samu
na mvita.

Nkembo na Yave!

¹⁰ Benoo bantu yina ke tambulaka na bambuluku
ya mpembe,

benoo yina ke vwandilaka bankwala ya ntalu,
benoo yina ke tambulaka na makulu,
benoo yimbila!

¹¹ Bika ti bayina ke tulaka maza na binwikunu,
bawu kusiika Yave,
samu na mambu ya ludedomo yina yandi me sala.
Mambu ya ludedomo yina yandi me sala,
samu na bamfumu ya Isayeli.

Bantu ya Yave me kwiza na myelo ya bambanza.»

12 Vumbuka! Vumbuka nge Debola!
Vumbuka! Vumbuka! Yimbila mukunga!
Balake, Telama!

Mwana ya Abinowame, nata bankole ya nge!

13 Na yina, bayina bikanaka moyo,
ba me kwenda na sika ya bayina ke na kibakala.
Bantu ya Yave me kwenda bwabana binwani ya
ngolo,
samu na munu.

14 Bayina nungaka Amaleke katukaka na Efalay-
ime.

Bantu ya Bezame kwendaka vukana na bawu.

Bantwadisi ya binwani katukaka na Makile.

Bamfumu katukaka na Zabulone.

15 Bamfumu ya Isakale vwandaka na manima ya
Debola.

Bantu ya Isakale vwandaka na manima ya Balake.

Ba fidisaka bawu na manima ya yandi kuna na
mudimba,

kuna pene-pene ya mizumba ya Lubene.

Ba zonzilaka yawu ntangu mingi.

16 Samu na yinki beno vwandaka ya beno na kati-
kati ya bampaka,

samu na kuwaka mutindu mivungi ke na ke
kubokilaka mameme ya bawu?

Na makanda ya Lubene,

ba zonzilaka yawu ntangu mingi.

17 Ngalaade me vwandaka ya yandi na lweka ya
esete ya Yolodani.

Samu na yinki Dane me vwandaka ya yandi pene-
pene ya babwatu ya yandi?

Asele me vwandaka ya yandi ya kuvwanda na
kumu ya mubu.

Yandi me vwandaka ya yandi na bisika ke kuminaka babwatu.

18 Bantu ya Zabulone ndimaka na kufwa,
Bantu ya Nefetali mpe mutindu mosi,
kuna zulu ya myongo ya mvita.

19 Bantinu kwizaka, bawu nwanaka.
Bantinu ya Kaana nwanaka kuna na Taanake,
pene-pene ya maza ya Mengido.
Kasi bawu kuzwaka kima ve, ata palata.

20 Katuka na zulu, bambwetete nwanaka.
Na nzila yina bambwetete ke lutilaka, bawu
nwanisaka Sisela.

21 Maza ya Kisone nataka bawu.
Kisone, muzumba yina ya bantangu ya ntama.
Mu ke nika bawu na ngolo nyonso!

22 Na yina, makulu ya bampunda me bula ntoto,
bampunda ya binwani ya bawu ya ngolo
ke na kwendaka dunzumuka na kukima.

23 Beno siinga mbanza Meloze,
ni mutindu yina me tuba mbazi ya Yave.
Beno siinga, beno siinga bantu ya Meloze!
Bawu kwizaka sadisa ve Yave.
Bawu kwizaka sadisa ve Yave
na kati ya binwani ya ngolo.

24 Bika ti Yayeke kuvwanda kento ya kusakumunwa na kati ya bakento nyonso.
Yayeke, kento ya Ebele, mu-Keni!
Bika ti yandi kuvwanda ya kusakumunwa na kati
ya bakento yina ke zingaka na bayinzo ya
lele!

25 Yandi lombaka maza, Yayeke pesaka yandi miliki.

Na kati ya mbungu yina ke nwininaka binwani ya ngolo,

Yayele me tula miliki ya kilo.

²⁶ Na diboko mosi, yandi simbaka kinko.

Na diboko ya nkaka ya lubakala
yandi simbaka kikonkoto ya bisadi.

Yandi bulaka Sisela,
yandi tobolaka yandi yintu.

Yandi tobolaka mpe mwangisaka yandi yintu.

²⁷ Yandi syelumukaka na makulu ya Yayele,
yandi kubwaka na yisi, yandi lalaka.

Yandi syelumukaka na makulu ya Yayele,
yandi kubwaka na yisi.

Kisika yina yandi syelumukaka,
ni kuna yandi kubwaka ya kufwa.

²⁸ Na manima ya nela,
na mabulu ya nela,
mama ya Sisela vwandaka tadikila.

Yandi vwandaka yawula:

«Samu na yinki pusu-pusu ya yandi ke na kukuma
na nswalu ve?

Samu na yinki bapusu-pusu ya yandi ke na kutam-
bula malembe-malembe?»

²⁹ Bakento ya ndwenga na kati ya bakento ya
mfunu vwandaka vutula.

Mama vwandaka tuba na yandi mosi:

³⁰ «Ya lenda vwanda ti, bawu me kuzwa
bimvwama na manima ya mvita,

bawu ke na kukabula yawu bawu na bawu.

Ndumba mosi to zole samu na konso kinwani,

bilele ya tinta ya kitoko samu na Sisela,

bilele ya tinta ya kitoko ya kutungama na maboko,

Kinkuti mosi to zole ya tinta ya kitoko,
ya kutungama na maboko samu na kutula yawu
na laka ya kinungi.»

³¹ «Yave, bika ti bambeni ya nge nyonso kufwa
mutindu yina!

Bayina ke zolaka yandi kele mutindu ntangu,
na ntangu yawu ke lezimaka na ngolo ya yawu
nyonso.»

Mpe yinsi vwandaka na kizunu bamvula
makumi yiya.

6

Ba-Midyane nyokolaka Isayeli

¹ Bana ya Isayeli salaka yimbi na mantwala ya
Yave. Yave yekulaka bawu na maboko ya ba-
Midyane bamvula nsambwadi.

² Ba-Midyane nyokolaka bantu ya Isayeli. Na
yina, bana ya Isayeli kwendaka bumbama na
bisika yina kele na kati-kati ya myongo, na mab-
ulu, na bantadi mpe na bisika yina kele mpasi na
kukuma.

³ Konso ntangu yina bantu ya Isayeli vwandaka
kunda bambuma na bilanga, bantu ya Midyane,
ya Amaleke mpe bantu yina vwandaka zinga na
esete, bawu vwandaka kwiza nwanisa bantu ya
Isayeli.

⁴ Bantu yango vwandaka sala kivwandu ya
bawu pene-pene ya bantu ya Isayeli. Bawu vwan-
daka bebisa bambuma ya bilanga tii pene-pene ya
Ngaza. Bawu vwandaka bika ata kima mosi ve

ya kudya, kuna na Isayeli, ya vwanda mameme, bangombe mpe bambuluku.

⁵ Ntangu bantu yango vwandaka kwenda na mvita, bawu vwandaka nata bibulu ya bawu mpe bayinzo ya bawu ya lele. Bawu vwandaka mingi mutindu makonko. Bawu na basamo ya bawu vwandaka lutangu yina ba lendaka tanga ve. Bawu vwandaka kwiza na yinsi samu na kubebisa yawu.

⁶ Isayeli vwandaka lenda dyaka ve na mantwala ya Midyane. Na yina, bana ya Isayeli lookaka na sika ya Yave.

⁷ Ntangu bana ya Isayeli yawulaka na sika ya Yave samu na ba-Midyane,

⁸ Yave fidisaka mumbikudi na sika ya bantu ya Isayeli. Yandi tubaka na bawu: «Yave, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: “Mu basisaka beno na yinsi ya Ngipiti. Mu katulaka beno na yinsi yina beno vwandaka na bundongo.

⁹ Mu kuulaka beno na maboko ya bantu ya Ngipiti mpe na maboko ya bantu yina vwandaka nyokola beno. Mu bingisaka bawu na mantwala ya beno mpe mu pesaka beno yinsi ya bawu.

¹⁰ Mu tubaka na beno ti mu kele Yave, Nzambi ya beno. Beno kusadila ve banzambi ya ba-Amoli, bantu ya yinsi yina beno ke na kuzinga! Kasi beno wilaka munu ve!”»

Nzambi soolaka Zedewone

¹¹ Na manima, mbazi ya Yave kwizaka vwanda na yisi ya telembente, kuna na bwala ya Ofela. Telembente yango vwandaka ya Yowase, muntu ya dikanda ya Abyezele. Zedewone, mwana ya Yowase, vwandaka bula bambuma ya faline na

kisika yina ba ke kamunaka bambuma ya vinu, samu ti ba-Midyane kutala yawu ve.

¹² Mbazi ya Yave monikinaka Zedewone mpe tubaka na yandi: «Yave kele na nge, nge kinwani ya ngolo!»

¹³ Zedewone tubaka na yandi: «Mulemvo ya nge, mfumu ya munu, kana Yave kele na beto, samu na yinki mambu nyonso yayi me kumina beto? Wapi mambu yango ya ngitukulu yina bankooko ya beto vwandaka zonza na ntangu bawu vwandaka tuba: “Yave basisaka beto na yinsi ya Ngipiti.” Kasi na ntangu yayi, Yave me bika beto. Yandi me yekula beto na maboko ya bantu ya Midyane.»

¹⁴ Yave balukaka na sika ya Zedewone mpe tubaka: «Kwenda na ngolo yina ke na nge. Nge ke kuula Isayeli na maboko ya bantu ya Midyane. Ni munu ke na kufidisa nge.»

¹⁵ Kasi Zedewone tubaka na yandi: «Mulemvo ya nge mfumu ya munu, wapi mutindu mu ke vuukisa Isayeli? Dikanda ya munu kele dikanda mosi ya mpamba na kati ya kifumba nyonso ya Manase. Ni munu me lutila mpe buntwenya na yinzo ya tata ya munu.»

¹⁶ Yave tubaka na yandi: «Mu ke vwanda na nge, mpe nge ke nunga ba-Midyane. Yawu ke vwanda mutindu ti nge me nwana kaka na muntu mosi.»

¹⁷ Zedewone tubaka: «Mulemvo ya nge, kana nge me lakisa munu bumbote ya nge, lakisa munu kidimbu yina ke talisa ti ya tsyelika ni nge ke na kuzonza na munu.

¹⁸ Mulemvo ya nge, kukwenda ntama ve tii na ntangu mu ke vutuka na sika ya nge. Mu ke natina nge munkayulu ya munu samu na kwiza

tula yawu na mantwala ya nge.» Mbazi ya Yave vutulaka: «Mu ke vingila awa tii nge ke vutuka.»

¹⁹ Zedewone kwendaka mpe lambaka mwana ya nkombo. Yandi bakaka Efa mosi ya faline mpe yandi lambaka mampa yina kele ve na levule. Yandi tulaka mbisi na kati ya kitunga mpe tulaka supu na kati ya mbungu. Yandi nataka bima nyonso yina na mantwala ya mbazi ya Yave, kuna na yisi ya telembente.

²⁰ Mbazi ya Nzambi tubaka na yandi: «Baka mbisi na mampa yina kele ve na levule, tula yawu na zulu ya ditadi ya nene mpe mwangisa supu na zulu ya yawu.» Zedewone salaka mutindu yina.

²¹ Mbazi ya Yave lambulaka yinti yina vwandaka na diboko ya yandi mpe nsongi ya yawu kwizaka botana na mbisi mpe mampa yina kele ve na levule. Tiya basikaka na zulu ya ditadi ya nene mpe yawu nyengisaka mbisi na mampa yina kele ve na levule. Na manima, mbazi zimbanaka na mantwala ya yandi.

²² Na yina, Zedewone bakulaka ti muntu yina vwandaka mbazi ya Yave mpe yandi tubaka: «Yave, Mfumu, mu me tala mbazi ya Yave, kizizi na kizizi!»

²³ Kasi Yave tubaka na yandi: «Vwanda na kizunu! Kuvwanda ve na boma, nge ke kufwa ve.»

²⁴ Zedewone yidikaka kiyokolo ya minkayulu ya Yave na kisika yina. Yandi pesaka kisika yango nkumbu «Yave ke pesaka kizunu.» Kiyokolo yina ya minkayulu ke ntete kuna na Ofela, bwala ya dikanda ya Abyezele tii bubu yayi.

Zedewone mwanngisaka kiyokolo ya minkayulu ya nzambi Baale

²⁵ Na mpimpa ya kilumbu yina, Yave tubaka na Zedewone: «Baka ngombe ya tata ya nge, baka mpe ngombe ya nkaka ya bamvula nsambwadi. Na manima, nge ke mwanngisa kiyokolo ya minkayulu ya nzambi Baale, kiyokolo yina tata ya nge yidikaka. Mpe nge ke zenga dikunzi ya longo ya nzambi ya kento Asela, yina kele pene-pene.

²⁶ Na manima, nge ke yidika na mbote nyonso kiyokolo ya minkayulu samu na Yave, Nzambi ya nge. Nge ke yidika yawu na zulu ya mwa mongo yayi. Nge ke baka ngombe ya zole mpe nge ke pesa yawu mutindu Munkayulu ya Kuyoka na zulu ya bankuni ya dikunzi ya longo ya nzambi ya kento Asela yina nge ke zenga.»

²⁷ Zedewone soolaka bantu kumi na kati ya bisadi ya yandi, mpe yandi salaka mutindu Yave tubaka. Yandi salaka yawu na ntangu ve kasi na mpimpa, samu ti yandi vwandaka na boma ya bantu ya dikanda ya yandi mpe ya bantu ya mbanza.

²⁸ Ntangu bantu ya mbanza vumbukaka na suka-suka, bawu talaka ti kiyokolo ya minkayulu ya nzambi Baale vwandaka ya kumwangana mpe dikunzi ya longo ya nzambi ya kento Asela, yina vwandaka pene-pene, vwandaka ya kuzengana. Ba talaka mpe ti ba vwandaka me yoka ngombe ya zole mutindu munkayulu na zulu ya kiyokolo ya nkaka ya minkayulu, yina ba vwandaka me yidika.

²⁹ Bawu bandaka na kuyufula bawu na bawu mutindu yayi: «Nani me sala mambu yayi?»

Bawu yufulaka, bawu sosaka na kuzaba, mpe bawu kwizaka bakula ti ni Zedewone, mwana ya Yowase salaka yawu.

³⁰ Na yina, bantu ya mbanza tubaka na Yowase: «Basisa mwana ya nge, yandi fwana kufwa, samu ti yandi me mwangisa kiyokolo ya minkayulu ya nzambi Baale mpe yandi me zenga dikunzi ya longo ya nzambi ya kento Asela yina vwandaka pene-pene!»

³¹ Yowase tubaka na bantu nyonso yina vwandaka pene-pene ya yandi mutindu yayi: «Ya kele ni beno ke nwanina Baale? Ya kele ni beno ke vuukisa yandi? Konso muntu yina ke nwanina nzambi Baale, ba ke kufwa yandi ntete beto kuma mbasi na suka! Kana Baale kele Nzambi, yandi kukinwanina yandi mosi, samu ti ni kiyokolo ya minkayulu ya yandi ba me mwangisa!»

³² Kubanda kilumbu yina, ba pesaka Zedewone nkumbu Yelubaale, yawu zola kutuba «Baale kukinwanina yandi mosi», samu ti ni kiyokolo ya yandi ya minkayulu Zedewone me mwangisa.

Zedewone lombaka kidimbu na Nzambi

³³ Bantu nyonso ya Midyane, ya Amaleke mpe bantu yina ke zingaka na Esete, bawu vukanaka kisika mosi. Bawu sabukaka nzadi ya Yolo-dani mpe bawu salaka kivwandu ya bawu na mudimba ya Izelele.

³⁴ Mpeve ya Yave simbaka Zedewone. Yandi wakisaka muningu ya mpungi, samu na kubokila dikanda ya Abyezele na kwiza vwanda na manima ya yandi.

³⁵ Yandi fidisaka bantumwa na ntoto nyonso ya Manase na kwenda bokila bantu ya Manase,

samu ti bawu kwiza vwanda na manima ya yandi. Yandi fidisaka mpe bantumwa na ntoto ya Asele, ya Zabulone mpe ya Nefetali. Bawu mpe kwen-daka bwabana bawu.

³⁶ Zedewone tubaka na Nzambi: «Kana ni munu nge ke sadila, samu na kukuula Isayeli,

³⁷ na yina, mu ke tanda mpusu ya kibulu yina ke ntete na mika ya yawu na kisika yina ba ke bulaka bambuma ya faline. Kana mu tala ti kaka ni mpusu me kuzwa kinoko, kasi bisika nyonso ya nkaka ke kaka ya kuyuma, mu ke zaba ti ni munu nge ke sadila, samu na kukuula Isayeli, mutindu nge tubaka yawu.»

³⁸ Yawu salamaka mutindu yina. Kilumbu yina landaka, Zedewone vumbukaka na suka-suka. Yandi bakaka mpusu yango. Yandi kamunaka yawu mpe kopo ya muvimba fulukaka na maza.

³⁹ Zedewone tubaka dyaka na Nzambi: «Mulemvo ya nge, kudasukila munu ve. Yayi ni mbala ya mansukina mu ke zonza. Mu zola kumeka dyaka na mpusu ya kibulu, mu zola ti kaka mpusu kuvwanda ya kuyuma, kasi ntoto vwanda ya kufuluka na kinoko bisika nyonso.»

⁴⁰ Nzambi salaka mutindu yina na mpimpa yina. Kaka mpusu yina ya kibulu vwandaka ya kuyuma. Kasi ntoto fulukaka na kinoko bisika nyonso.

7

Bankama tatu (300) ya babakala samu na Zedewone

¹ Na suka-suka, Yelu-Baale, yina ba ke bokilaka Zedewone, kintwadi na bantu nyonso yina vwan-daka na yandi, bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu pene-pene ya mukelo ya Alode. Bantu ya Midyane salaka kivwandu ya bawu na node ya kivwandu ya Zedewone. Bawu salaka kivwandu ya bawu kubanda na mongo ya fyoti ya Mole tii na mudimba.

² Yave tubaka na Zedewone: «Nkonga ya binwani yina kele na nge me lutila mingi. Mu ke yekula ve Midyane na maboko ya beno. Bantu ya Isayeli ke sala yinwa na kutuba ti beto me nunga na ngolo ya beto mosi.

³ Na ntangu yayi, zonza na nkonga ya binwani mutindu yayi: “Konso muntu yiya ke na boma mpe ke na kutekita, yandi katuka na kizunga ya myongo ya Ngalaade mpe yandi kwenda na yinzo ya yandi.”» Makumi zole na zole ya mafunda (22 000) ya babakala vutukaka. Bayina bikanaka vwandaka na lutangu ya mafunda kumi (10 000).

⁴ Yave tubaka na Zedewone: «Nkonga ya binwani yayi kele kaka ya kulutila mingi! Nata bawu pene-pene ya maza mpe kuna mu ke soodila nge bayina ke kwenda na nge. Muntu yina mu ke tuba ti “yandi ke kwenda na nge”, ni yandi ke kwenda na nge. Muntu yina mu ke tuba ti “yandi ke kwenda ve na nge”, yandi ke kwenda ve.»

⁵ Na yina, Zedewone nataka nkonga ya binwani pene-pene ya maza. Yave tubaka na Zedewone mutindu yayi: «Konso muntu yina ke kunwa maza na ludimi mutindu yimbwa, nge ke tula yandi na lweka. Konso muntu yina ke fukama samu na kunwa maza, nge ke tula yandi na lweka ya

nkaka.»

⁶ Bayina vwandaka baka maza na maboko ya bawu samu na kunwa yawu, bawu vwandaka na lutangu ya bankama tatu (300). Ba ya nkaka nyonso vwandaka fukama samu na kunwa maza.

⁷ Yave tubaka na Zedewone: «Mu ke sadila bantu bankama tatu (300) yayi yina me kunwa maza na ludimi, samu na kukuula beno. Mu ke sadila bawu samu na kuyekula bantu ya Midyane na maboko ya nge. Ba ya nkaka nyonso, bawu kuvutuka konso muntu na yinzo ya yandi.»

⁸ Nkama tatu ya babakala yina bikanaka na Zedewone bakaka bampungi mpe bima nyonso yina vwandaka na maboko ya bantu ya nkaka yina. Na manima, Zedewone vutulaka babakala nyonso ya Isayeli, konso muntu na yinzo ya yandi. Zedewone bikanaka kaka na babakala nkama tatu (300) yina. Kivwandu ya bantu ya Midyane vwandaka na mudimba, na yisi ya kivwandu ya ba Zedewone.

Ndosi ya kinwani mosi ya bambeni

⁹ Na mpimpa yina, Yave tubaka na Zedewone: «Vumbuka, kulumuka na kivwandu ya bantu ya Midyane. Mu me yekula bawu na maboko ya nge.

¹⁰ Kana nge ke na boma na kukwenda kuna na kivwandu, kwenda ntete na kisadi ya nge Pula.

¹¹ Kuna, nge ke kuwa mambu yina bawu ke tuba mpe nge ke vwanda na kibakala. Kulumuka na kivwandu ya bawu.» Zedewone kwendaka na Pula, kisadi ya yandi. Bawu kumaka pene-pene ya kisika yina bantu ya Midyane vwandaka ya kukubama na mvita.

¹² Bantu ya Midyane, bantu ya Amaleke mpe bantu yina ke zingaka na esete, bawu vwandaka mingi na kati ya mudimba. Bawu vwandaka mingi mutindu makonko. Lutangu ya basamo ya bawu vwandaka ya kulutila mutindu munyenge ya kumu ya mubu.

¹³ Ntangu Zedewone kumaka kuna, bakala mosi ya Midyane vwandaka zabisa mpangi ya yandi ndosi yina yandi lotaka. Bakala yango vwandaka tuba: «Mu me lota ndosi. Na kati ya ndosi, mu me tala dimpa mosi ya oloze ya kuyoka, yina vwandaka kwenda baluka-baluka na kivwandu ya bantu ya Midyane. Yawu me kuma tii na yinzo ya lele mpe yawu me tutana na yinzo. Yinzo me kubwa. Dimpa yango me mwangisa yinzo, mpe yinzo me mwangana.»

¹⁴ Mpangi ya yandi zabisaka yandi mutindu yayi: «Ya kele ni mbele ya mvita ya Zedewone, mwana ya Yowase, muntu ya Isayeli. Nzambi me yekula bantu ya Midyane mpe kivwandu ya bawu nyonso na maboko ya yandi.»

¹⁵ Na ntangu Zedewone kuwaka ndosi yina mpe mbangululu ya yawu, yandi fukamaka samu na kutonda Nzambi. Na manima, yandi vutukaka na kivwandu ya bantu ya Isayeli. Yandi tubaka: «Beno telama! Yave me yekula kivwandu nyonso ya Midyane na maboko ya beno!»

Bantu ya Midyane kimaka

¹⁶ Zedewone kabulaka babakala bankama tatu (300) na bankonga tatu. Yandi pesaka bawu nyonso bampungu na mayuki ya mpamba, na minda na kati ya mayuki yango.

¹⁷ Yandi tubaka na bawu: «Beno ke tala munu mpe beno ke sala mutindu munu. Na ntangu yina mu ke kuma pene-pene ya kivwandu ya bantu ya Midyane, beno ke sala mutindu mu ke sala.

¹⁸ Ntangu mu ke wakisa muningu ya mpungi, munu na bayina nyonso ke vwanda na munu, beno mpe ke wakisa muningu ya mpungi na balweka nyonso ya kivwandu ya bantu ya Midyane mpe beno ke tuba: “Samu na Yave mpe samu na Zedewone!”»

¹⁹ Zedewone, na nkama (100) ya babakala yina vwandaka na yandi, kumaka pene-pene ya kivwandu ya bantu ya Midyane na kati-kati ya mpimpa. Bantu ya Midyane vwandaka me yingisa bantu ya nkaka samu na kukenga kivwandu. Zedewone, na bantu yina vwandaka na yandi, wakisaka muningu ya mpungi. Bawu pasulaka mayuki yina vwandaka na maboko ya bawu.

²⁰ Na yina, bankonga nyonso tatu bandaka na kuwakisa muningu ya bampungi ya bawu, bawu pasulaka mpe mayuki ya bawu. Bawu simbaka minda na maboko ya lumoso mpe bampungi na maboko ya lubakala, samu na kuwakisa muningu ya bampungi. Na manima, bawu bandaka na kulooka: «Beto nwana samu na Yave mpe samu na Zedewone!»

²¹ Bawu vwandaka ya kutelama na balweka nyonso ya kivwandu ya bantu ya Midyane, konso muntu na kisika ya yandi. Bantu nyonso ya kivwandu ya Midyane bandaka na kukima mbangu. Bawu vwandaka looka na ngolo mpe bawu kimaka.

²² Ntangu bankama tatu (300) ya babakala

vwandaka wakisa muningu ya bampungi, Yave salaka ti, kuna na kivwandu nyonso ya bantu ya Midyane, bantu banda na kufwa bampangi bawu na bawu, na bambele ya mvita. Bantu nyonso kimaka tii na Bete-Sita, na lweka ya Selela tii na bandilu ya mbanza Abele-Mewola, pene-pene ya mbanza Tabate.

²³ Bantu ya Isayeli vukanaka na bantu ya Nefetali, ya Asele, mpe na bantu nyonso ya Manase. Bawu landaka bantu ya Midyane.

²⁴ Zedewone fidisaka bantumwa na kizunga nyonso ya myongo ya Efalayime, samu na kwenda tuba: «Beni kwenda bwabana bantu ya Midyane. Beni tekila na kubaka bisika nyonso yina ke na maza tii na kisika yina ba ke bokilaka Bete-Bala mpe bisika yina bantu ke sabukilaka nzadi ya Yolodani.» Babakala nyonso ya Efalayime vukanaka mpe bawu bakaka bisika nyonso yina ke na maza mpe bisika yina bantu ke sabukilaka nzadi ya Yolodani tii na Bate-Bala.

²⁵ Bawu bwilaka Olebe mpe Zebe, bamfumu zole ya Midyane. Ba kufwaka Olebe, kuna na ditadi ya nene yina ba ke bokilaka Olebe. Ba kufwaka mpe Zebe na kisika ya Zebe, kisika yina ba ke kamunaka bambuma ya vinu. Bawu landaka bantu ya Midyane. Bawu nataka na sika ya Zedewone, yintu ya Olebe mpe yintu ya Zebe, kuna na lweka ya nkaka ya Yolodani.

8

Bantu ya Efalayime dasukilaka Zedewone

¹ Bantu ya Efalayime tubaka na Zedewone: «Samu na yinki nge me sala beto mambu ya

mutindu yayi mpe samu na yinki nge bokilaka beto ve ntangu, nge kwendaka nwanisa bantu ya Midyane?» Bawu swanaka mingi na yandi.

² Zedewone tubaka na bawu: «Wapi dyambu ya ngitukulu yina mu me sala, yina ba lenda fwanikisa na yina beno me sala? Dyambu yina beno bantu ya Efalayime me sala, ata ti yawu kele fyoti, yawu me lutila mingi na dyambu yina dikanda ya Abyezele me sala.

³ Ni na maboko ya beno Nzambi me yekula Olebe mpe Zebe, bamfumu ya Midyane. Wapi dyambu yina mu me sala, yina ba lenda fwanikisa na yina beno me sala?» Ntangu Zedewone tubaka mutindu yina, nkele yina ba vwandaka na yawu, samu na Zedewone manisaka.

Zedewone kufwaka bantinu zole

⁴ Zedewone kumaka na nzadi ya Yolodani, yandi na babakala bankama tatu (300) yina vwandaka na yandi. Bawu sabukaka nzadi. Bawu vwandaka ya kulemba, kasi bawu tatamanaka na kwendaka landa bambeni ya bawu.

⁵ Zedewone kumaka na mbanza Sukote, yandi tubaka na bantu ya Sukote mutindu yayi: «Mulemvo ya beno, beno pesa bantu yina kele na munu mwa mampa, samu ti bawu me lemba. Mu ke na kulanda Zeba mpe Salemuna, bantinu ya Midyane.»

⁶ Bamfumu ya Sukote vutulaka: «Nge me bwila yimeni Zeba mpe Salemuna, samu ti beto pesa binwani ya nge mampa?»

⁷ Na yina, Zedewone tubaka: «Ntangu Yave ke yekula Zeba mpe Salemuna na maboko ya munu,

mu ke kwiza bula beno na bayinti ya basende yina ke vwandaka na yinsi ya kuyuma. Mu ke kwiza bula beno bikoti ya bansende.»

⁸ Zedewone katukaka kuna, yandi kwendaka na mbanza Penwele. Yandi salaka na bantu ya Penwele ndombolo mosi, yina yandi salaka na bantu ya mbanza Sukote. Bantu ya Penwele pesaka yandi mvutu, mutindu mvutu yina pesaka yandi bantu ya Sukote.

⁹ Yandi tubaka mpe na bantu ya mbanza Penwele mutindu yayi: «Ntangu mu ke vutuka awa, na manima ya kununga mvita, mu ke mwangisa yinzo ya beno yayi, ya mutela ya yinda.»

¹⁰ Zeba mpe Salemuna vwandaka kuna na Kalekole, na bankonga ya bawu ya binwani. Bawu vwandaka keba ve mafunda kumi na tanu (15 000) ya babakala, bayina bikanaka na kati ya binwani nyonso ya bantu ya esete. Binwani yina kufwaka vwandaka nkama na makumi zole ya mafunda (120 000) ya babakala, bayina zabaka na kunwana na mbele ya mvita.

¹¹ Zedewone lutilaka na nzila ya bantu yina ke zingaka na bayinzo ya lele, na esete ya Noba mpe Yongebowa. Yandi nungaka bankonga yango ya binwani, bayina vwandaka banza ti bawu kele na kati ya lukengolo ya mbote.

¹² Zeba mpe Salemuna kimaka. Zedewone landaka bawu. Yandi bwilaka Zeba mpe Salemuna, bantinu zole ya Midyane. Yandi salaka ti, mvwanzi kukota na kati ya binwani nyonso ya bawu.

¹³ Na manima ya mvita, Zedewone, mwana ya Yowase vutukaka ya yandi. Yandi vutukilaka na

nzila yina ke kwendaka na Elese.

¹⁴ Zedewone bwilaka ntwenya mosi ya mbanza Sukote. Zedewone pesaka yandi byuvu mpe ntwenya yango sonikinaka yandi bankumbu ya bamfumu mpe ya bakuluntu ya mbanza Sukote. Bawu vwandaka babakala makumi nsambwadi na nsambwadi (77).

¹⁵ Na manima, Zedewone kwendaka tala bantu ya mbaza Sukote mpe yandi tubaka na bawu: «Beno tala Zeba na Salemuna! Ni samu na bawu beno vwandaka finga munu na kutuba ti “Nge me bwila yimeni Zeba na Salemuna, samu ti beto pesa mampa na bantu ya nge yina me lemba?”»

¹⁶ Yandi bakaka bakuluntu ya mbanza mpe yandi bulaka bawu na bayinti ya basende yina ke vwandaka na yinsi ya kuyuma mpe na bikoti ya bansende, samu na kusemba bantu ya Sukote.

¹⁷ Zedewone mwangisaka mpe yinzo ya mutela ya yinda ya mbanza Penwele. Yandi kufwaka bantu ya mbanza yina.

¹⁸ Yandi yufulaka Zeba mpe Salemuna: «Babakala yina beno kufwaka kuna na Tabole, bawu vwandaka wapi mutindu?» Bawu vutulaka: «Bawu vwandaka mutindu nge, bawu vwandaka mutindu bana ya bantinu!»

¹⁹ Zedewone tubaka: «Ya vwandaka bampangi ya munu, munu na bawu kele mama mosi! Na Nkumbu ya Yave, Nzambi ya moyo, kana beno bikaka bawu moyo, mu zolaka kufwa beno ve!»

²⁰ Na manima, Zedewone tubaka na Yetele, mwana ya yandi ya ntete: «Telama, kufwa bawu!» Kasi ntwenya basisaka ve mbele ya yandi ya mvita. Yandi vwandaka na boma, samu ti yandi

vwandaka ntete mwana ya fyoti.

²¹ Zeba mpe Salemuna tubaka na Zedewone: «Kufwa beto nge mosi, samu ti kaka muntu ya ngolo lenda kusala yawu.» Na yina, Zedewone kufwaka Zeba na Salemuna. Yandi bakaka bampanga yina vwandaka na balaka ya basamo ya bawu. Bampanga yango vwandaka na kidimbu ya ngonda ya kuzengana.

Nsukunu ya luzingu ya Zedewone

²² Na manima ya mambu yina lutaka, bantu ya Isayeli tubaka na Zedewone: «Yala beto, na manima ya nge mwana ya nge ke yala beto, mutekolo ya nge mpe ke yala beto, samu ti nge me kuula beto na maboko ya bantu ya Midyane.»

²³ Zedewone tubaka na bawu: «Munu ve ke yala beno, ya vwanda munu to mwana ya munu. Ni Yave ke yala beno.»

²⁴ Zedewone tubaka dyaka na bawu: «Mu ke lomba beno kima mosi: Konso muntu kupesa munu mulunga mosi ya wolo, yina yandi me baka na kati ya kimvwama, yina yandi me kuzwa na sika ya bambeni.» Na kutala mbote, bantu ya Midyane vwandaka na milunga ya wolo, samu ti, bawu vwandaka bantu ya dikanda ya Isemaye.

²⁵ Bawu vutulaka: «Beto ke pesa nge yawu na kyese nyonso!» Mpe kuna, bawu tandaka kiyunga. Konso muntu na kati ya bawu losaka mulunga ya yandi na zulu ya yawu.

²⁶ Milunga ya wolo yina Zedewone lombaka salaka bakilo makumi zole. Ba bwelaka mpe bampanga, binzembele, mpe binkuti ya mbwaki, yina vwandaka lwata bantinu ya Midyane, kubwela

bampanga yina vwandaka na balaka ya basamo ya bawu.

²⁷ Na wolo yina, Zedewone yidikaka Efode* mosi. Yandi tulaka yawu na kati ya mbanza ya yandi, kuna na Ofela. Kuna, bantu nyonso ya Isayeli bandaka na kusambila yawu. Efode yango kumaka mutambu samu na Zedewone mpe samu na dikanda ya yandi.

²⁸ Bantu ya Midyane kubwaka na yisi ya lutumu ya bantu ya Isayeli. Bawu lendaka dyaka ve na kununga bantu ya Isayeli. Yinsi vwandaka na kizunu bamvula makumi yiya, na ntangu ya Zedewone.

²⁹ Yelubaale, mwana ya Yowase vutukaka na yinzo ya yandi.

³⁰ Zedewone vwandaka na bana makumi nsambwadi (70), bana yina yandi butaka, samu ti yandi vwandaka na bakento mingi.

³¹ Kento ya yandi ya nkaka yina vwandaka zinga na Sekeme butilaka yandi mwana mosi ya bakala, yina ba pesaka nkumbu Abimeleke.

³² Zedewone, mwana ya Yowase kufwaka. Yandi lutisaka bamvula mingi ya kyese na buboba ya yandi. Ba tulaka yandi na ndyamu ya tata ya yandi Yowase, kuna na Ofela, bwala ya bantu ya dikanda ya Abyezele.

³³ Na manima ya lufwa ya Zedewone, bana ya Isayeli bandaka dyaka na kusambila banzambi

8:26 Bampanga yina vwandaka na balaka ya basamo ya bawu
Bik 8:21 * **8:27** Efode yina ba ke na kuzonzila awa, ya kele ve
Efode yina banganga-Nzambi ke lwataka, kasi yawu kele mutindu
kidimbu. **8:27** 1Sa 2:18

Baale. Bawu bakilaka Baale-Belite mutindu nzambi ya bawu.

³⁴ Bana ya Isayeli bambukila ve moyo na Yave, Nzambi ya bawu. Nzambi yina kuulaka bawu na maboko ya bambeni ya bawu nyonso, yina vwandaka zunga bawu.

³⁵ Bawu vwandaka ve ya kukwikama na dikanda ya Zedewone, Zedewone yina ba ke bokilaka Yelubaale, ata ti yandi salaka mambu ya mbote na Isayeli.

9

Abimeleke kumaka ntinu na Sekeme

¹ Abimeleke, mwana ya Yelubaale kwendaka na mbanza Sekeme, na sika ya bamama-nkazi ya yandi mpe na bantu nyonso ya dikanda ya mama ya yandi, samu na kusolola na bawu. Yandi tubaka na bawu:

² «Mulemvo ya beno, beno kwenda yufula bamfumu nyonso ya mbanza Sekeme: “Yinki kele mbote samu na beno, beno ke na kutala ti, yawu kele mbote ti, babakala makumi nsambwadi (70), bayina kele bawu nyonso bana ya Yelubaale, bawu kuyala beno, to kaka muntu mosi kuyala beno? Beno zimbana ve ti, mu kele muntu ya beno.”»

³ Bamama-nkazi ya Abimeleke kwendaka tuba mambu nyonso, yina yandi zonzaka na sika ya bamfumu nyonso ya mbanza Sekeme. Bawu tulaka ntima na yandi mpe bawu vwandaka tuba: «Yandi kele mpangi ya beto.»

⁴ Ba pesaka yandi makumi nsambwadi ya mbongo ya bisengo, yina katukaka na yinzo

ya nzambi, Baale-Belite. Na mbongo yina, Abimeleke futaka bantu ya mpamba mpe bantu ya muvusu samu ti, ba kwenda na yandi.

⁵ Na manima, yandi kwendaka na yinzo ya tata ya yandi, kuna na Ofela. Yandi kufwaka bam-pangi ya yandi, bana ya Yelubaale kaka na kisika mosi, na zulu ya ditadi ya nene. Bawu vwandaka makumi nsambwadi. Kaka ni Yotame vuukaka, Yotame mwana ya Yelubaale ya kulutila ntwenya, samu ti yandi kwendaka bumbama.

⁶ Bamfumu nyonso ya mbanza Sekeme mpe bantu nyonso ya Bete-Milo, bawu vukanaka, samu na kwenda byeka Abimeleke mutindu ntinu, kuna na kisika yina kele pene-pene ya telembente ya Sekeme, pene-pene ya ditadi yina ba telemisaka mutindu kidimbu.

Kingana ya Yotame

⁷ Ba zabisaka mambu yina na Yotame. Na yina, yandi kwendaka telama na nsongi ya mongo ya Ngalizime. Yandi bandaka na kulooka na sika ya bawu na ngolo nyonso, mutindu yayi: «Beno bamfumu ya mbanza Sekeme, beno kuwa munu, Nzambi mpe ke kuwa beno!

⁸ «Kilumbu mosi, bayinti kwendaka byeka ntinu ya bawu. Bawu tubaka na yinti ya Olive: “Vwanda ntinu ya beto!”»

⁹ Kasi yinti ya Olive vutulaka: «Beno zola ti mu bika na kupesaka mafuta, yina banzambi mpe bantu ke pesilaka munu masiika? Beno zola ti mu bika yawu, samu na kwendaka yala bayinti ya nkaka?»

¹⁰ Na yina, bayinti tubaka na yinti ya fike: «Nge, kwiza, nge vwanda ntinu ya beto!»

¹¹ Yinti ya fike vutulaka: «Beno zola ti mu bika na kubutaka bambuma ya munu ya kitoko mpe ya mbote, samu na kwendaka yala bayinti ya nkaka?»

¹² Na manima, bayinti tubaka na yinti ya vinu: «Nge, kwiza, nge vwanda ntinu ya beto!»

¹³ Kasi yinti ya vinu vutulaka: «Beno zola ti mu bika na kupesaka malafu yina ke yangidikaka banzambi mpe bantu, samu na kwendaka yala bayinti ya nkaka?»

¹⁴ Na yina, bayinti nyonso tubaka na divunda ya bansende: «Nge, kwiza, nge vwanda ntinu ya beto!»

¹⁵ Kasi divunda ya bansende vutulaka na bawu: «Kana ya kele ya tsyelika ti, beno zola kubyeka munu, samu ti mu vwanda ntinu ya beno, beno kwiza bumbama na yisi ya mpewo ya munu. Kana ve, tiya ke basika na divunda ya bansende mpe yawu ke yoka bayinti ya sedele ya Libane!»

¹⁶ Yotame tubaka dyaka: «Beno me sala ti, Abimeleke kuvwanda ntinu ya beno. Beno me sala yawu na ntima mosi mpe na butsyelika nyonso? Ya kele dyambu ya mbote beno me sala na Yelubaale mpe na dikanda ya yandi? Beno me sala yandi dyambu ya mbote mutindu ya me lunga na yandi?

¹⁷ Tata ya munu nwanaka samu na beno. Yandi yekulaka luzinga ya yandi na mvita. Yandi kuu-laka beno na maboko ya bantu ya Midyane.

¹⁸ Kasi bubu yayi, beno me telemina dikanda ya tata ya munu. Beno me kufwa makumi nsamb-wadi (70) ya bana na yandi na kisika mosi, na zulu ya ditadi ya nene. Mpe Abimeleke, mwana

yina yandi butaka na kisadi ya yandi ya kento, beno me byeka yandi ntinu, samu ti yandi kuyala bamfumu ya mbanza Sekeme, samu ti yandi kele mpangi ya beno.

¹⁹ Dyambu yina beno me yidika na Yelubaale mpe dikanda ya yandi bubu yayi, kana beno me sala yawu na ntima mosi mpe na butsyelika nyonso, bika ti Abimeleke kuyangidika beno, beno mpe kuyangidika yandi.

²⁰ Kana ve, tiya ke basika na Abimeleke mpe yawu ke yoka bamfumu ya mbanza Sekeme na bantu ya Bete-Milo. Mpe tiya ke basika na bamfumu ya mbanza Sekeme na bantu ya Bete-Milo mpe yawu ke yoka Abimeleke.»

²¹ Yotame katukaka kuna mpe yandi kimaka ya yandi. Yandi kwendaka zinga na kisika yina ba ke bokilaka Beela, ntama na Abimeleke, mpangi ya yandi.

Sekeme na Abimeleke

²² Abimeleke yalaka Isayeli bamvula tatu.

²³ Na manima, Nzambi fidisaka mpeve ya yimbi na kati-kati ya Abimeleke na bamfumu ya mbanza Sekeme, mpe bamfumu ya Sekeme balukilaka Abimeleke.

²⁴ Na yina, bawu futaka yimbi yina bawu salaka na lufwa ya makumi nsambwadi (70) ya bana ya Yelubaale. Abimeleke mpangi ya bawu futaka, samu na kufwa yina yandi kufwaka bawu. Bamfumu ya mbanza Sekeme futaka samu na lusalusu yina bawu pesaka Abimeleke na kufwa bampangi ya yandi.

²⁵ Samu na kukwamisa Abimeleke, bamfumu ya mbanza Sekeme tulaka bantu na bansongi ya myongo. Bantu yango vwandaka botola bima ya bayina nyonso vwandaka luta pene-pene ya bawu na nzila yina. Ba zabisaka mambu yina na Abimeleke.

²⁶ Kilumbu mosi, Ngaale, mwana ya Ebede kwizaka na bampangi ya yandi. Bawu kwizaka vwanza na Sekeme. Bamfumu ya mbanza Sekeme tulaka kivuvu ya yandi na bawu.

²⁷ Bawu vwandaka kwenda na bilanga ya bawu, kubukaka bambuma ya bawu ya vinu mpe kukamunaka yawu. Bawu vwandaka sala bafeti na yinzo ya Nzambi ya bawu. Bawu vwandaka kudya mpe kunwa. Bawu bandaka na kusiinga Abimeleke.

²⁸ Ngaale, mwana ya Ebede tubaka: «Abimeleke ni nani? Beto kele ba nani awa na Sekeme? Yandi Abimeleke, yandi kele ve mwana ya Yelubaale? Zebule kele ve kilandi ya yandi? Beno sadila bantu ya Amole, Amole, muntu yina vwandaka ya ntete na kutunga na mbanza yayi. Samu na yinki beto fwana kuvwanda na yisi ya lutumu ya Abimeleke?

²⁹ Kana ni mu vwandaka mfumu ya bantu yayi, mu zolaka katula Abimeleke.» Mpe yandi vwandaka tuba, samu na Abimeleke: «Bongisa binwani ya nge, kwiza nwana mvita!»

³⁰ Zebule, mfumu ya mbanza Sekeme kuwaka mambu yina Ngaale, mwana ya Ebede tubaka. Na yina, yandi dasukaka.

³¹ Yandi fidisaka bantumwa na mansweki na sika ya Abimeleke, samu na kutuba na yandi mutindu yayi: «Ngaale, mwana ya Ebede na

bampangi ya yandi, bawu kwizaka vwanda na mbanza Sekeme. Mpe bawu ke na kusala ti, bantu ya mbanza kubalukila nge.

³² Na yina, nge fwana kwenda na mpimpa ya bubu yayi, nge na nkonga ya bantu yina kele na nge, beno kwenda bumbama na matiti.

³³ Mbasi, ntangu bwisi ke kutsya, beno ke telama na suka-suka mpe beno kotila bawu na mbanza. Ntangu Ngaale na nkonga ya bantu ya yandi ke kwiza bwabana beno, nge ke sala bawu mutindu nge zola.»

³⁴ Abimeleke na nkonga nyonso ya binwani yina vwandaka na yandi telamaka na mpimpa mpe bawu kwendaka bumbama na matiti, pene-pene ya mbanza Sekeme. Bawu kabukaka na bankonga yiya.

³⁵ Ngaale, mwana ya Ebede kwendaka takama na nkotolo ya mwelo ya mbanza. Na mbala mosi, Abimeleke na nkonga nyonso ya bantu ya yandi basikaka na kisika, yina bawu vwandaka ya kubumbama.

³⁶ Ntangu Ngaale talaka nkonga ya bantu, yandi tubaka na Zebule: «Ya kele na nkonga ya bantu ke na kukulumuka na zulu ya myongo.» Zebule tubaka na yandi: «Ve, ya kele mpewo ya myongo yina nge ke na kutala mutindu bantu.»

³⁷ Ngaale tubaka dyaka: «Tala, ya kele nkonga ya bantu yina ke na kukulumuka na mongo ya kati-kati. Mukangu ya nkaka ke na kukwizila na nzila ya telembente ya Bantu ya Bampandu.»

³⁸ Zebule vutulaka na yandi: «Wapi sika beto me kuma na mambu ya mbote yina nge vwandaka zonza? Nge vwandaka tuba mutindu yayi:

“Abimeleke ni nani, samu ti beto vwanda na yisi ya lutumu ya yandi?” Bantu yango yina nge vwandaka safula, ni bawu yayi ve? Ntangu yayi, kwenda! Ntangu me lunga ya kwenda nwana na yandi!»

³⁹ Na yina, Ngaale kwendaka, yandi vwandaka na mantwala ya bamfumu ya mbanza Sekeme. Yandi nwanaka muzingu na Abimeleke.

⁴⁰ Abimeleke landaka Ngaale mpe Ngaale kima yandi. Bantu mingi vwandaka kwenda kufwa tii na nkotolo ya mwelo ya mbanza.

⁴¹ Abimeleke kwendaka zinga kuna na Aluma. Mpe Zebule bingisaka Ngaale na bampangi ya yandi na mbanza Sekeme. Bawu lendaka dyaka ve na kuzinga na Sekeme.

⁴² Kilumbu yina landaka, bantu ya mbanza Sekeme kubamaka na kukwenda na bilanga. Ba zabisaka yawu na Abimeleke.

⁴³ Na yina, yandi bakaka nkonga ya bantu ya yandi. Yandi kabulaka yawu na bandambu tatu mpe bawu kwendaka bumbama na matiti. Ntangu bawu talaka bantu vwandaka basika na mbanza, bawu nwanisaka bantu ya mbanza mpe bawu kufwaka bawu.

⁴⁴ Abimeleke na ndambu ya bantu yina vwandaka na yandi kwendaka vwanda na nkotolo ya mwelo ya mbanza. Bandambu zole ya nkaka kwendaka nwanisa bantu nyonso yina vwandaka na bilanga mpe bawu kufwaka bawu.

⁴⁵ Abimeleke nwanisaka mbanza yina kilumbu ya muvimba. Yandi bakaka mbanza yango mpe yandi kufwaka bantu yina vwandaka zinga kuna. Na manima, yandi mwangisaka mbanza mpe

yandi mwangisaka yawu mungwa.

⁴⁶ Ya vwandaka na yinzo mosi ya mutela ya yinda, ya kutungama na bibaka ya lukengolo, pene-pene ya mbanza Sekeme. Ntangu bamfumu nyonso ya yinzo yango kuwaka bansangu yina, bawu kwendaka bumbama na kati ya ntadi ya yinzo ya nzambi Baale-Belite.

⁴⁷ Ba zabisaka na Abimeleke ti, bamfumu nyonso ya yinzo ya mutela ya yinda ya mbanza Sekeme kwendaka yonzama kuna.

⁴⁸ Na yina, Abimeleke na nkonga nyonso ya bantu ya yandi, kwendaka na mongo Salemone. Yandi bakaka soka, yandi zengaka kintala ya yinti, mpe yandi tulaka yawu na digembo ya yandi. Yandi tubaka na nkonga ya bantu yina vwandaka na yandi: «Beno me tala mutindu munu me sala? Beno mpe beno sala mutindu mosi. Beno sala mbangu!»

⁴⁹ Konso muntu ya nkonga kwendaka zenga kintala mosi ya yinti mpe bawu landaka Abimeleke. Bawu kwendaka tula bintala yango na ntadi yina mpe bawu tulaka yawu tiya. Bawu yokaka ntadi na bantu yina vwandaka na kati. Ni mutindu yina bantu nyonso ya yinzo ya mutela ya yinda ya mbanza Sekeme kufwaka. Bawu vwandaka keba ve fundu (1 000) ya bantu, bakento na babakala.

Lufwa ya Abimeleke

⁵⁰ Na manima, Abimeleke kwendaka nwanisa bantu ya mbanza Tebese. Yandi kwendaka zunga mbanza, samu na kubotola yawu. Mpe yandi bakaka yawu.

⁵¹ Na kati-kati ya mbanza yina, ya vwandaka na yinzo ya mutela ya yinda ya kutungama na bibaka ya lukengolo, bawu nyonso kimaka kuna, bakento na babakala mpe bamfumu ya mbanza. Bawu kangaka myelo nyonso. Bawu kwendaka vwanda na zulu ya muludi ya kuyalumuka.

⁵² Abimeleke kwendaka tii na yinzo yango ya mutela ya yinda, samu na kunwanisa bawu. Yandi belamaka tii na mwelo, samu na kutula yawu tiya.

⁵³ Kasi kento mosi losilaka Abimeleke ditadi yina ba ke nikinaka bambuma. Mpe yandi lwalaka mputa ya nene na yintu.

⁵⁴ Abimeleke bokilaka na nswalu nyonso ntwenya yina ke nataka binwanunu ya yandi mpe yandi tubaka na yandi: «Baka mbele ya nge ya mvita mpe kufwa munu, samu ti ba tuba ve mutindu yayi: “Ni kento kufwaka yandi.”» Ntwenya yango kotisaka yandi mbele ya mvita mpe Abimeleke kufwaka.

⁵⁵ Ntangu bantu ya Isayeli talaka ti, Abimeleke me kufwa, konso muntu vutukaka na yinzo ya yandi.

⁵⁶ Ni mutindu yina, Nzambi futisaka Abimeleke yimbi yina yandi salaka na tata ya yandi, na kufwa yina yandi kufwaka bampangi makumi nsambwadi (70).

⁵⁷ Nzambi futisaka mpe bantu ya mbanza Sekeme, yimbi nyonso yina bawu salaka. Ni mutindu yina salamaka bansiingulu yina zon-zaka Yotame, mwana ya Yelubaale.

Bikuudi ya nkaka: Tola mpe Yayile

¹ Na manima ya Abimeleke, ni Tola telamaka na kukuula Isayeli. Tola vwandaka mwana ya Puwa mpe mutekolo ya Dodo. Tola vwandaka muntu ya kifumba ya Isakale. Yandi vwandaka zinga na Samile, na kizunga ya myongo ya Efalayime.

² Yandi vwandaka kikuudi na Isayeli bamvula makumi zole na tatu (23). Na manima, yandi kufwaka. Ba tulaka yandi na ndyamu, kuna na Samile.

³ Na manima ya Tola, ni Yayile muntu ya Ngalaade yinganaka. Yandi vwandaka kikuudi na Isayeli, bamvula makumi zole na zole (22).

⁴ Yayile vwandaka na bana makumi tatu (30) ya babakala, bawu vwandaka tambula na zulu ya bana ya bambuluku makumi tatu (30). Bawu vwandaka mpe na bambanza makumi tatu (30) kuna na kizunga ya Ngalaade. Tii bubu yayi, bambanza yina ba ke bokilaka yawu bambanza ya Yayile.

⁵ Na manima, Yayile kufwaka mpe ba tulaka yandi na ndyamu, kuna na Kamone.

Ba-Amoni nwanisaka Isayeli

⁶ Bantu ya Isayeli vutukilaka dyaka na kusala yimbi na mantwala ya Yave. Bawu bandaka na kusambila banzambi Baale mpe banzambi ya kento Asetalete, banzambi ya Alame, banzambi ya Sidone, banzambi ya Mowabe, banzambi ya ba-Amoni mpe banzambi ya ba-Filiseti. Bawu mangaka Yave mpe bawu bikaka na kusadila yandi.

⁷ Na yina, Yave dasukilaka Isayeli. Yandi yekulaka bawu na maboko ya ba-Filiseti mpe ba-Amoni.

⁸ Ba-Filiseti na Ba-Amoni nyokolaka mpe kwamisaka bana ya Isayeli na mvula yina. Bamvula kumi na nana (18), bawu nyokolaka mpe kwamisaka bana nyonso ya Isayeli, yina vwandaka zinga na lweka ya nkaka ya nzadi ya Yolodani, na yinsi ya ba-Amoli, kuna na kizunga ya Ngalaade.

⁹ Ba-Amoni sabukaka nzadi ya Yolodani, samu na kunwanisa bantu ya Yuda, bantu ya Bezame mpe dikanda ya Efalayime. Isayeli talaka mpasi ya kulutila.

¹⁰ Bana ya Isayeli lookaka na sika ya Yave na kutuba: «Beto me sala masumu na ntadisi ya nge. Beto me manga Nzambi ya beto mpe beto me sadila banzambi Baale.»

¹¹ Yave tubaka na bana ya Isayeli: «Ntangu bantu ya Ngipiti, Ba-Amoli, Ba-Amoni, Ba-Filiseti,

¹² Ba-Sidone, Ba-Amaleke, Ba-Mawone vwandaka nyokola beno, beno lookaka na sika ya munu. Mu kuulaka beno ve na maboko ya bawu?

¹³ Kasi beno, beno me manga munu. Beno me sadila ya beno banzambi ya nkaka. Ni yawu yina, mu ke kuula dyaka ve beno!

¹⁴ Beno kwenda yawula na sika ya banzambi yina beno me soola! Bawu, ba kwiza vuukisa beno na kati ya bampasi ya beno!»

¹⁵ Na yina, bantu ya Isayeli tubaka na Yave: «Beto me sala masumu. Sala beto mutindu nge zola, kasi mulemvo ya nge, kuula beto bubu yayi.»

¹⁶ Bawu katulaka banzambi ya nzenza na kati-

kati ya bawu mpe bawu bandaka dyaka na kusadila Yave. Yave talaka bawu kyadi, samu na kunyokola yina ba vwandaka nyokola Isayeli.

¹⁷ Ba-Amoni vukanaka samu na mvita. Bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu, kuna na Ngalaade. Bana ya Isayeli mpe yonzamaka samu na mvita. Bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu, kuna na Misepa.

¹⁸ Na yina, bantu ya Ngalaade na bamfumu ya bawu vwandaka tuba bawu na bawu: «Nani ke banda na kunwanisa ba-Amoni? Muntu yina ke sala yawu, ni yandi ke vwanda mfumu ya bantu nyonso ya Ngalaade.»

11

Zefete kumaka mfumu ya Isayeli

¹ Zefete mu-Ngalaade vwandaka kinwani mosi ya ngolo. Yandi vwandaka mwana ya kento mosi, yina vwandaka sala kindumba. Tata yina butaka yandi ni Ngalaade.

² Kento ya Ngalaade butilaka yandi bana ya babakala. Ntangu bana yango kulaka, bawu bingisaka Zefete. Bawu tubaka na yandi: «Nge ke kuzwa ve kikunku na kati ya mvwilu ya tata ya beto, samu ti yandi butaka nge na kento ya nkaka.»

³ Zefete katukaka kuna samu na kukima bam-pangi ya yandi. Yandi kwendaka zinga na yinsi yina ba ke bokilaka Tobe. Bantu ya mpamba-mpamba kwizaka vukana na Zefete. Bawu vwan-daka kwenda nwana na yandi.

⁴ Na manima ya mwa ntangu, Ba-Amoni kwiz-aka nwanisa Isayeli.

⁵ Ntangu Ba-Amoni vwandaka nwanisa Isayeli, bakuluntu ya Ngalaade kwendaka na yinsi ya Tobe, samu na kwenda bokila Zefete.

⁶ Bawu tubaka na Zefete: «Kwiza vwanda mfumu ya binwani ya beto. Beto ke nwana mvita na Ba-Amoni.»

⁷ Kasi Zefete vutulaka na bakuluntu ya Ngalaade mutindu yayi: «Ni beno ve yinaka munu mpe bingisaka munu na yinzo ya tata ya munu? Samu na yinki beno me kwiza na sika ya munu, na ntangu yayi, yina beno me kuma na mpasi?»

⁸ Bakuluntu ya Ngalaade tubaka na Zefete: «Ni samu na yawu beto me kwiza na sika ya nge bubu yayi. Beto zola ti, nge vwanda na beto, nge nwanisa Ba-Amoni, nge vwanda mfumu ya beto mpe mfumu ya bantu nyonso ya Ngalaade.»

⁹ Zefete tubaka na bakuluntu ya Ngalaade: «Kana beno vutula munu, samu ti mu kwenda nwanisa Ba-Amoni, mpe kana Yave sala ti, mu nunga bawu, ni munu ke vwanda mfumu ya beno.»

¹⁰ Bakuluntu ya Ngalaade vutulaka na Zefete: «Kana beto sala ve mutindu nge me tuba, bika ti Yave kuvwanda mbangi ya beto na nge.»

¹¹ Na manima, Zefete kwendaka na bakuluntu ya Ngalaade. Bantu ya Ngalaade tulaka yandi mfumu ya bawu mpe mfumu ya binwani ya bawu. Kuna na Misepa, Zefete tubaka na mantwala ya Yave mambu nyonso yina bawu wisanaka.

Mambu ya Zefete na sika ya ba-Amoni

¹² Zefete fidisaka bantumwa na sika ya ntinu ya Ba-Amoni na kwenda tuba na yandi mutindu

yayi: «Wapi mambu beto na nge, samu ti nge kwiza na sika ya munu, samu na kwiza nwanisa yinsi ya munu?»

¹³ Ntinu ya Ba-Amoni vutula na bantumwa ya Zefete mutindu yayi: «Ntangu yina Isayeli katukaka na Ngipiti, yandi kwizaka baka yinsi ya munu, kubanda na mudimba ya Alenone tii na muzumba ya Yaboke, tii na nzadi ya Yolo-dani. Ntangu yayi, vutula munu yawu na kizunu nyonso.»

¹⁴ Zefete fidisaka dyaka bantumwa na sika ya ntinu ya Ba-Amoni.

¹⁵ Bawu kwendaka zonza na yandi: «Zefete me tuba mutindu yayi: “Bantu ya Isayeli bakaka ve yinsi ya Mowabe to yinsi ya ba-Amoni”.

¹⁶ Ya tsyelika, ntangu bantu ya Isayeli basikaka na Ngipiti, bawu tambulaka na yinsi ya kuyuma tii na mubu ya batwandu, mpe yandi kumaka kuna na Kadese.

¹⁷ Kuna, bantu ya Isayeli fidisaka bantumwa na sika ya ntinu ya Edome na kutuba ti mulemvo ya nge, pesa beto muswa ya kulutila na yinsi ya nge. Kasi ntinu ya Edome mangaka. Bantu ya Isayeli fidisaka mpe bantumwa na sika ya ntinu ya Mowabe, yandi mpe yandi mangaka. Na yina, bantu ya Isayeli vwandaka kaka kuna na Kadese.

¹⁸ Na manima, bantu ya Isayeli bandaka dyaka na kutambula na yinsi ya kuyuma. Bawu lutilaka na manima ya Edome mpe Mowabe. Bawu kumaka na esete ya yinsi ya Mowabe. Bawu salaka kivwandu ya bawu na lweka ya nkaka ya muzumba ya Alenone, kasi bawu kotaka ve na yinsi ya Mowabe. Samu ti ni muzumba ya

Alenone kele ndilu ya Mowabe.

¹⁹ Bantu ya Isayeli fidisaka bantumwa na sika ya Siwone, ntinu ya Ba-Amoli, yina vwanda yala kuna na Esebone, bantu ya Isayeli tubaka na yandi: “Mulemvo ya nge, pesa beto muswa ya kulutila na yinsi ya nge, samu ti beto kwenda na kisika yina beto ke na kukwenda.”

²⁰ Kasi Siwone talaka ti ya kele mbote ve ti, bantu ya Isayeli kulutila na yinsi ya yandi. Yandi kutikisaka binwani ya yandi nyonso. Bawu salaka kivwandu ya bawu kuna na Yasa, mpe bawu nwanisaka bantu ya Isayeli.

²¹ Yave, Nzambi ya Isayeli yekulaka Siwone na binwani ya yandi nyonso na maboko ya bantu ya Isayeli mpe bantu ya Isayeli nungaka bawu. Bantu ya Isayeli bakaka yinsi nyonso, kisika vwandaka zinga Ba-Amoli.

²² Isayeli bakaka kizunga nyonso ya ba-Amoli kubanda na mudimba ya Alenone tii na muzumba ya Yabokeye, mpe kubanda na yinsi ya kuyuma tii na nzadi ya Yolodani.

²³ Ni Yave, Nzambi ya Isayeli salaka ti bantu ya Isayeli, yina kele bantu ya yandi kubaka yinsi ya Ba-Amoli. Nge zola kubaka dyaka yawu na maboko ya bantu ya Isayeli?

²⁴ Kemose*, nzambi ya nge me pesa nge mvwilu, mpe nge me baka yawu samu ti, yawu kuvwanda mvwilu ya nge. Kasi beto, samu na yinki beto lenda baka ve nyonso yina Yave, Nzambi ya beto me pesa beto mutindu mvwilu?

²⁵ Nge me lutila Balake, mwana ya Sipole, ntinu

* **11:24** Kemose kele nzambi ya ntoto ya Mowabe.

ya Mowabe? Yandi, yandi sosilaka ve bantu ya Isayeli mindondo. Yandi nwanisaka bawu ve.

²⁶ Ya me kuma bamvula bankama tatu (300) katuka ntangu yina Isayeli bandaka na kuzinga na Esebone, mpe na babwala ya yawu, na Alenone mpe na babwala ya yawu, mpe na bambanza nyonso yina kele na kumu ya mudimba ya Alenone. Samu na yinki ntama-ntama yina beno bingisaka bawu ve?

²⁷ Mu salaka nge yimbi ve, kasi ni nge me sala munu yimbi, na kunwanisa munu. Bika ti bubu yayi, Yave yina kele zuzi, yandi kuvwanda zuzi na kati-kati ya bantu ya Isayeli na Ba-Amoni!»

²⁸ Kasi ntinu ya ba-Amoni mangaka na kuwa mambu yina Zefete tumisaka na bantu yina yandi tumisaka na kwenda zabisa yandi.

Nsilulu ya Zefete

²⁹ Mpeve ya Yave vwandaka na zulu ya Zefete. Yandi tambulaka na kizunga nyonso ya Ngalaade mpe na kizunga nyonso ya Manase. Na manima, yandi kwendaka na Misepa, kuna na Ngalaade. Yandi katukaka na Misepa, kuna na Ngalaade, mpe yandi kwendaka na kizunga ya Ba-Amoni.

³⁰ Zefete salaka nsilulu na Yave, yandi tubaka: «Kana nge yekula Ba-Amoni na maboko ya munu,

³¹ muntu ni muntu yina ke basika na mwelo ya yinzo ya munu na kwiza bwabana munu ntangu mu ke vutuka na manima ya kununga mvita na Ba-Amoni, yandi ke vwanda ya Yave. Mu ke pesa yandi mutindu Munkayulu ya Kuyoka.»

³² Zefete kotaka na kizunga ya Ba-Amoni, samu na kunwanisa bawu. Yave yekulaka Ba-Amoni na maboko ya yandi.

³³ Na yina, Zefete nungaka Ba-Amoni. Yandi nungaka bawu, kununga mosi ya kusakana ve. Kubanda na Alenone, tii na Minite, bambanza makumi zole (20) yina kele kuna, tii na Abele-Kelamime. Ba-Amoni kubwaka na yisi ya lutumu ya bana ya Isayeli.

³⁴ Zefete vutukaka na yinzo ya yandi, kuna na Misepa. Ntangu yandi kumaka na yinzo, mwana ya yandi ya kento basikaka na yinzo, samu na kwiza bwabana yandi. Yandi vwandaka sika ngoma mpe vwandaka bina. Zefete vwandaka kaka na mwana mosi yina. Yandi vwandaka ve na mwana ya nkaka, ya vwanda ya kento to ya bakala.

³⁵ Kaka na ntangu yina yandi talaka mwana ya yandi ya kento, yandi pasulaka binkuti ya yandi mpe yandi tubaka: «A! Mwana ya munu, ngolo me manisa munu! Nge mpe me kotisa munu na mpasi! Mu vwandaka me sala nsilulu na Yave, mu lenda vutuka manima ve.»

³⁶ Kasi mwana tubaka na yandi: «Tata, nge salaka nsilulu na Yave. Yave me nwanina nge na mantwala ya bambeni ya nge, ba-Amoni, nge mpe sala na munu muntindu nge me zonza na yandi.»

³⁷ Mwana tubaka dyaka na tata ya yandi: «Sadila munu dyambu yayi: Pesa munu bangonda zole. Mu ke kwenda na myongo na bampangi ya munu. Mu ke kwenda dila kuna, samu ti mu ke kufwa ata kukwela.»

³⁸ Tata vutulaka: «Kwenda.» Tata bikaka ti

mwana kwenda lutisa bangonda zole. Mwana kwendaka na myongo na bambangi ya yandi. Yandi kwendaka dila kuna, samu ti yandi ke kufwa ata kukwela.

³⁹ Na manima ya bangonda zole, mwana vutukaka na sika ya tata ya yandi. Zefete salaka na sika ya mwana ya yandi mutindu kele nsilulu yina yandi salaka. Mwana vwandaka me zaba ntete ve babakala. Mpe dyambu yayi kumaka mutindu Musiku na Isayeli:

⁴⁰ konso mvula, bandumba ya Isayeli ke sala bilumbu yiya ya mukembo, samu na dyambu yina ya mwana ya Zefete, mu-Ngalaade.

12

Dyambu ya Zefete na bantu ya Efalayime

¹ Bantu ya Efalayime yonzamaka mpe bawu lutaka na Safone. Bawu kwendaka tuba na Zefete mutindu yayi: «Samu na yinki nge kotaka na kizunga ya ba-Amoni, samu na kwenda nwanisa bawu, ata kubokila beto samu ti, beto kwenda na nge? Beto ke yoka yinzo ya nge, na nge mosi na kati.»

² Zefete vutulaka na bawu: «Munu na bantu ya munu, beto swanaka kuswana mosi ya ngolo na Ba-Amoni. Ntangu mu bokilaka beno, beno kwizaka ve na kwiza pesa munu maboko.

³ Ntangu mu talaka ti beno kwizaka ya beno ve na kupesa munu maboko, munu mosi, mu yekulaka luzingu ya munu. Mu kotaka na kizunga ya Ba-Amoni. Mpe Yave yekulaka bawu na maboko ya munu. Kasi samu na yinki bubu yayi, beno me kwiza na sika ya munu na kwiza nwanisa munu?»

⁴ Na manima, Zefete kutikisaka babakala nyonso ya Ngalaade, samu na kunwanisa Efalayime. Bantu ya Ngalaade nungaka bantu ya Efalayime. Bantu ya Efalayime ni bawu tubaka na bantu ya Ngalaade mutindu yayi: «Beno bantu ya Ngalaade, beno kimaka Efalayime. Beno bikaka Efalayime na kukwenda na Manase.»

⁵ Bantu ya Ngalaade kwendaka baka bisika yina bantu ke sabukilaka nzadi ya Yolodani na makulu na kukwenda na Efalayime. Ntangu muntu ya Efalayime yina me kima ke tuba ti «mu zola luta», ba vwandaka yufula yandi: «Nge kele muntu ya Efalayime?» Yandi vwandaka vutula: «ve.»

⁶ Na yina, ba vwandaka tuba na yandi: «Zonza “Tibolete”» mpe muntu yango vwandaka tuba «Si-bolete.» Samu ti muntu ya Efalayime vwandaka lenda ve na kuzonza yawu mbote-mbote. Na manima, ba vwandaka baka muntu yango mpe ba vwandaka kufwa yandi, pene-pene ya bisika yina, ba ke sabukilaka nzadi Yolodani na makulu. Na yina, mafunda makumi yiya na zole (42 000) ya bantu ya Efalayime kufwaka.

⁷ Zefete vwandaka kikuudi na Isayeli bamvula sambanu. Zefete mu-Ngalaade kufwaka mpe ba tulaka yandi na ndyamu, na mbanza ya yandi kuna na Ngalaade.

Ibesane, Elone mpe Abedone

⁸ Na manima ya Zefete, ni Ibesane mu-Betelemi kumaka kikuudi na Isayeli.

⁹ Yandi vwandaka na makumi tatu (30) ya bana ya babakala mpe makumi tatu (30) ya bana ya bakento. Yandi kwelisaka bana ya bakento yina

na bantu ya bifumba ya nkaka. Yandi kwedilaka bana ya yandi ya babakala, bakento ya bifumba ya nkaka. Yandi vwandaka kikuudi na Isayeli bamvula nsambwadi.

¹⁰ Ibesane kufwaka mpe ba tulaka yandi na ndyamu, kuna na Betelemi.

¹¹ Na manima ya Ibesane, ni Elone mu-Zabulone kumaka kikuudi na Isayeli. Yandi vwandaka kikuudi na Isayeli bamvula kumi.

¹² Na manima, Elone mu-Zabulone kufwaka. Ba tulaka yandi na ndyamu kuna na Ayalone, kuna na ntoto ya Zabulone.

¹³ Na manima ya Elone, ni Abedone, mwana ya Ilele muntu ya mbanza Pileyatone, kumaka kikuudi na Isayeli.

¹⁴ Yandi vwandaka na makumi yiya (40) ya bana ya babakala mpe makumi tatu (30) ya mitekolo. Bawu vwandaka tambula na zulu ya bana ya bambuluku makumi nsambwadi (70). Yandi vwan-daka kikuudi na Isayeli bamvula nana.

¹⁵ Na manima, Abedone, mwana ya Ilele, muntu ya mbanza Pileyatone kufwaka. Ba tulaka yandi na ndyamu, kuna na Pileyatone, na kizunga ya Efalayime, na mongo ya Ba-Amaleke.

13

Mbutukulu ya Samisoni

¹ Bana ya Isayeli bandaka dyaka na kusala yimbi na mantwala ya Yave. Mpe Yave yekulaka bawu na maboko ya Ba-Filiseti bamvula makumi yiya (40).

² Ya vwandaka na muntu mosi ya mbanza So-leya, muntu ya dikanda ya Dane, nkumbu ya

yandi Manowa. Kento ya yandi vwandaka kisita. Yandi vwandaka buta ve.

³ Kilumbu mosi, mbazi ya Yave kwizaka monikina kento yina mpe yandi tubaka na yandi: «Nge kele kisita, nge ke butaka ve. Kasi nge ke kuzwa kivumu, mpe nge ke buta mwana ya bakala.

⁴ Kubanda bubu yayi, sala keba: kunwa ve vinu to malafu ya ngolo. Kudya mpe ve ata kima mosi yina kele ya kuvedila ve.

⁵ Samu ti nge ke kuzwa kivumu mpe nge ke buta mwana ya bakala. Ba fwana kuzenga ve bansuki ya yandi, samu ti yandi ke vwanda mu-nazile* ya Nzambi katuka kivumu ya mama ya yandi. Ni yandi ke banda na kukuulaka bantu ya Isayeli na maboko ya Ba-Filiseti.»

⁶ Na manima, kento yango kwendaka tuba na bakala ya yandi: «Muntu mosi ya Nzambi me kwiza monikina munu. Yandi vwandaka mutindu mbazi ya Nzambi. Mu vwandaka na boma na kutala yandi. Mu me yufula yandi ve wapi kisika yandi me katuka mpe yandi me zabisa munu ve nkumbu ya yandi.

⁷ Kasi yandi me tuba na munu: “Nge ke kuzwa kivumu mpe nge ke buta mwana ya bakala. Kubanda bubu yayi, kunwa ve vinu to malafu ya ngolo. Kudya mpe ve ata kima mosi yina kele ya kuvedila ve. Samu ti yandi ke vwanda mu-nazile ya Nzambi katuka kivumu ya mama ya yandi tii

* **13:5** Mu-nazile kele muntu yina me kukiye kula na Nzambi. Yandi ke kunwa ve vinu, to malafu ya ngolo. Yandi ke kudya ve kima yina kele ya kuvedila ve, yandi ke zenga ve bansuki ya yandi.

lufwa ya yandi.»

⁸ Manowa sambilaka Yave mutindu yayi: «Mulemvo ya nge Mfumu! Bika ti muntu ya Nzambi yina nge me fidisa kuvutuka dyaka na sika ya beto samu ti, yandi kwiza longisa beto nyonso yina beto fwana kusala, samu na mwana yina ke butuka.»

⁹ Nzambi kuwaka lusambulu ya Manowa mpe mbazi ya Nzambi kwizaka dyaka na sika ya kento. Kento vwandaka ya kuvwanda na bilanga. Bakala ya yandi Manowa vwandaka ve na Yandi.

¹⁰ Na yina, kento kimaka mbangu na kwenda zabiza na bakala ya yandi mutindu yayi: «Muntu yina monikinaka munu kilumbu yina, yandi me kwiza monikina dyaka munu.»

¹¹ Manowa telamaka mpe landaka kento ya yandi. Yandi kwendaka tala muntu yango, mpe yandi tubaka na yandi: «Ni nge vwandaka me solola na kento ya munu?» Muntu yina vutulaka: «Ee, ya kele ni munu.»

¹² Manowa tubaka: «Ntangu mambu yango ke salama, wapi mutindu beto ke sadila? Yinki beto ke sala samu na mwana?»

¹³ Mbazi ya Yave tubaka na Manowa: «Mambu nyonso yina mu me yimina kento ya nge na kusala, yandi fwana kusala yawu ve.

¹⁴ Yandi ke kudya ve ata mbuma mosi ya yinti ya vinu. Yandi ke kunwa ve vinu to malafu ya ngolo. Yandi ke kudya ve ata kima mosi yina kele ya kuvedila ve. Yandi ke sadila nyonso yina mu me tumisa yandi.»

¹⁵ Manowa tubaka na mbazi ya Yave: «Mulemvo ya nge, vwanda dyaka mwa ntangu fyoti na beto,

samu ti beto lambila nge mwana ya nkombo.»

¹⁶ Mbazi ya Yave tubaka na Manowa: «Ata ti mu vwanda na beno, mu ke kudya ve madya ya nge. Kasi, kana nge zola, pesa Munkayulu ya Kuyoka na Yave!» Manowa vwandaka zaba ya yandi ve ti muntu yango vwandaka mbazi ya Yave.

¹⁷ Na yina, Manowa yufulaka mbazi ya Yave: «Nkumbu ya nge nani? Beto zola ti ntangu mambu ya nge ke salama, beto kuzitisa nge.»

¹⁸ Mbazi ya Yave vutulaka: «Samu na yinki nge na kuyufula nkumbu ya munu? Yawu kele nkumbu ya ngitukulu!»

¹⁹ Manowa bakaka mwana ya nkombo mpe Munkayulu ya madya ya bilanga. Yandi tulaka yawu na zulu ya ditadi ya nene. Yandi pesaka yawu mutindu Munkayulu ya Kuyoka na Yave, Yave yina ke salaka mambu ya ngitukulu. Manowa na kento ya yandi vwandaka tala.

²⁰ Ntangu mulinga yina vwandaka katuka na kiyokolo ya munkayulu vwandaka kwenda na zulu, mbazi ya Yave kwendaka na zulu na kati ya mulinga yina. Na kutala mutindu yina, Manowa na kento ya yandi kubwaka bizizi na ntoto.

²¹ Mbazi ya Yave bikaka na kwizaka monikina Manowa na kento ya yandi. Ni kuna, Manowa bakulaka ti ya vwandaka mbazi ya Yave.

²² Manowa tubaka na kento ya yandi: «Kaka kufwa beto ke kufwa, samu ti beto me tala Nzambi!»

²³ Kasi kento ya yandi vutulaka: «Kana Yave zolaka na kufwa beto, yandi zolaka ndima ve munkayulu ya beto ya kuyoka na munkayulu ya beto ya madya ya bilanga. Yandi zolaka lakisa

beto ve mambu nyonso yayi mpe yandi zolaka sala ve ti beto kuwa mambu ya mutindu yayi.»

²⁴ Na manima, kento kwizaka buta mwana ya bakala. Yandi pesaka mwana nkumbu Samisoni. Mwana kulaka mpe Yave sakumunaka yandi.

²⁵ Mpeve ya Yave bandaka na kusala na yandi ntangu yandi vwandaka na Maane-Dane†, yina kele na kati-kati ya mbanza Soleyá na mbanza Esetawole.

14

Makwela ya Samisoni

¹ Kilumbu mosi, Samisoni kwendaka na bwala Timena mpe kuna na Timena, yandi talaka kento mosi na kati ya bandumba ya Ba-Filiseti.

² Ntangu yandi vutukaka, yandi tubaka na tata mpe mama ya yandi mutindu yayi: «Mu me tala na Timena kento mosi na kati ya bandumba ya ba-Filiseti. Beno kwedila munu yandi.»

³ Tata mpe mama ya yandi tubaka: «Ya kele ve na kento na kati ya bandumba ya bampangi ya nge to na bantu nyonso ya yinsi ya beto, samu ti nge kwenda kwela kento na sika ya ba-Filiseti, bantu yina ba zengaka ve bubakala?» Kasi Samisoni vutulaka na tata ya yandi: «Kwedila munu yandi, samu ti ni yandi me bonga na munu.»

⁴ Tata na mama ya yandi vwandaka zaba ve ti dyambu yina katukaka na Yave. Samu ti, yandi vwandaka sosa mutinu ya kusombola ba-Filiseti.

† 13:25 *Maane-Dane* vwandaka kivwandu ya bantu ya Dane.

Na ntangu yina, ba-Filiseti vwandaka yala bantu ya Isayeli.

⁵ Na yina, Samisoni kwendaka na Timena kintwadi na tata mpe mama ya yandi. Ntangu bawu kumaka na bilanga ya bayinti ya vinu ya bwala Timena, nkosi mosi ya ntwenya basikilaka Samisoni na kwendaka looka.

⁶ Mpeve ya Yave simbaka yandi. Samisoni vwanda ve na kima na maboko, kasi yandi pasulaka nkosi na kati-kati mutindu ba ke pasulaka mwana ya nkombo. Yandi zabisaka ve tata mpe mama ya yandi mambu yina yandi salaka.

⁷ Ntangu Samisoni kumaka kuna na Timena, yandi sololaka na kento yango. Yandi talaka ti kento yango me bonga na yandi.

⁸ Na manima ya mwa bilumbu, yandi vutukaka dyaka na Timena, samu na kukwela kento yango. Samisoni bakaka nzila, samu na kwenda tala nkosi yina kufwaka. Yandi talaka ti nkosi yango vwandaka me kuma na yinzo ya banyosi na kati, na mafuta ya nyosi.

⁹ Samisoni bakaka ndambu ya mafuta ya nyosi na diboko ya yandi. Mpe yandi vwandaka kudya yawu na kwendaka tambula. Ntangu yandi kumaka na sika ya tata mpe mama ya yandi, yandi pesaka bawu yawu, bawu kudyaka yawu. Kasi yandi zabisaka ve bawu ti yandi kuzwaka yawu na kati ya nkosi ya kufwa.

Samisoni pesaka ba-Filiseti kingana

¹⁰ Na manima, tata ya Samisoni kwendaka na sika ya kento yina. Kuna, Samisoni salaka

mukembo ya makwela, samu ti ni mutindu yina bantwenya vwandaka sala.

¹¹ Ntangu ba-Filiseti talaka Samisoni, bawu soolaka makumi tatu (30) ya bantwenya samu na kuvwandaka na yandi.

¹² Samisoni tubaka na bawu: «Mu ke zabisa beno kingana mosi kana beno bangudila munu yawu na bilumbu nsambwadi yayi ya mukembo, kana beno zaba mbangululu ya yawu, mu ke pesa beno makumi tatu (30) ya binkuti ya kitoko mpe makumi tatu (30) ya biyunga ya mikembo.

¹³ Kana beno bangudila munu yawu ve, ni beno ke pesa munu makumi tatu (30) ya binkuti ya kitoko mpe makumi tatu (30) ya biyunga ya mikembo.» Bawu tubaka: «Zabisa beto kingana ya nge, beto ke na kuwa!»

¹⁴ Samisoni tubaka na bawu:
«Na kima yina ke kudyaka,
me basika kima yina ba ke kudyaka,
na kima yina ke na ngolo,
me basika kima yina ke kitoko na yinwa.»
Na bilumbu tatu, bantu vwandaka lenda ve na kubangula kingana yina.

¹⁵ Na kilumbu ya nsambwadi, bawu tubaka na kento ya Samisoni: «Leba bakala ya nge samu ti, yandi zabisa beto yinki zola kutuba kingana yina. Kana ve beto ke yoka nge na tiya, nge na dikanda ya tata ya nge. Beno bokilaka beto, samu na kubotola nyonso yina beto kele na yawu?»

¹⁶ Kento ya Samisoni landaka Samisoni na kwen-daka dila na kutuba: «Nge ke zolaka munu ve, nge ke yinaka munu. Nge me pesa kingana na bantu ya yinsi ya munu, kasi nge me zabisa munu

ve yinki yawu zola kutuba.» Samisoni vutulaka: «Mu me zabisa ve yawu, ata na tata ya munu mpe mama ya munu, nge ke na kubanza ti, ni na nge mu ke zabisa yawu?»

¹⁷ Kento ya Samisoni tatamanaka na kwendaka landa Samisoni na kudila, na kati ya bilumbu nsambwadi ya mukembo yina ya makwela. Na kilumbu ya nsambwadi, Samisoni zabisaka yandi yinki kingana yina zola kutuba, samu ti, yandi kwamisaka Samisoni. Na manima, yandi kwendaka zabisa na bantu ya yinsi ya yandi yinki kingana yango zola kutuba.

¹⁸ Na kilumbu ya nsambwadi, ntete ntangu kukota, bantu ya mbanza tubaka na Samisoni: «Wapi kima me lutila kitoko na mafuta ya nyosi? Wapi kima me lutila nkosi na ngolo?» Samisoni vutulaka na bawu: «Kana kento ya munu vwandaka me sadisa beno ve, beno zolaka zaba ve mbangululu ya kingana.»

¹⁹ Na yina, mpeve ya Yave simbaka Samisoni mpe yandi kwendaka kuna na Asekelone. Kuna, yandi kufwaka makumi tatu (30) ya babakala. Yandi katulaka bawu binkuti ya bawu mpe yandi kwendaka pesa yawu na bantu yina bangulaka kingana binkuti ya mikembo. Yandi vwandaka ya kudasuka mingi. Mpe yandi kwendaka na yinzo ya tata ya yandi.

²⁰ Kasi kento ya Samisoni, ba kwelisaka yandi na ntwenya mosi na kati ya bantwenya yina vwandaka sala na mukembo ya makwela.

15

Samisoni vutulaka yimbi

¹ Bilumbu lutaka, ya vwandaka me kuma ntangu yina ba ke yonzikaka bambuma ya faline. Samisoni kwendaka tala kento ya yandi. Yandi natinaka yandi mwana ya nkombo mpe yandi tubaka: «Mu zola kukota na kivinga ya kento ya munu. Kasi tata ya kento ya yandi pesaka ve yandi muswa.»

² Tata ya kento tubaka na Samisoni: «Mu vwandaka banza ti nge yinaka yandi, ni yawu yina mu kwelisaka yandi na ntwenya mosi ya nge, na kati ya bantwenya yina vwandaka sala na mukembo ya makwela. Lekwi ya yandi me lutila yandi ve na kitoko? Mulemvo ya nge, baka kwandi leki na kisika ya yandi.»

³ Samisoni vutulaka: «Na mbala yayi, kana mu talisa ba-Filiseti mpasi, muntu ve ke semba munu.»

⁴ Na manima, Samisoni kwendaka bwila mibaku bankama tatu (300). Yandi kangaka bawu zole-zole na mikila ya bawu. Yandi tulaka mwa yinti yina kele na mafuta na kati-kati ya mikila ya mibaku yango.

⁵ Na manima, yandi tulaka tiya na bayinti yango mpe yandi bikaka mibaku kukota na kati ya bilanga ya bambuma ya faline ya ba-Filiseti. Yawu nyengisaka matiti ya bambuma ya faline, yina ba zengaka, na yina ba zengaka ntete ve. Yawu nyengisaka mpe bilanga ya bayinti ya olive.

⁶ Ba-Filiseti yufulaka: «Nani me sala mambu yayi?» Ba vutulaka: «Ni Samisoni, bokilo ya mu-Timena. Yandi me sala yawu, samu ti bokilo kwelisaka kento ya yandi na ntwenya ya yandi mosi, na kati ya bantwenya yina vwandaka sala

na mukembo ya makwela.» Na yina, ba-Filiseti kwendaka yoka kento yina na tata ya yandi.

⁷ Samisoni tubaka: «Samu ti beno me sala mutindu yina, mu ke pema kaka, kana mu vutula yimbi yina beno me sala.»

⁸ Yandi bulaka bawu nkuba ya kulutila, mpe yandi nungaka bawu kununga mosi ya kusakana ve. Na manima, yandi kulumukaka, samu na kwenda vwanda na kati ya dibulu ya ntadi ya Etame.

Samisoni mpe mukwa ya yinwa ya mbuluku

⁹ Na manima, ba-Filiseti bakaka nzila mpe bawu kwendaka. Bawu salaka kivwandu ya bawu na Yuda mpe bawu mwanganaka tii na kizunga ya Leyi.

¹⁰ Bantu ya Yuda tubaka: «Samu na yinki beno me kwiza nwanisa beto?» Ba-Filiseti vutulaka: «Beto me kwiza samu na kukanga Samisoni, mpe beto ke sala yandi mutindu yandi salaka beto.»

¹¹ Na yina, mafunda tatu (3 000) ya babakala ya Yuda kulumukaka na dibulu ya ntadi ya Etame. Bawu kwendaka tuba na Samisoni: «Nge zaba ve ti ba-Filiseti ke na kuyala beto?» Yayi yinki nge me sala beto? Samisoni vutulaka: «Mu me sala bawu, mutindu bawu salaka munu.»

¹² Bantu ya Yuda tubaka na yandi: «Beto me kulumuka awa na kwiza kanga nge basinga, samu ti beto yekula nge na maboko ya ba-Filiseti.» Samisoni vutulaka: «Beno kudya ndefi ti beno ke kufwa munu ve.»

¹³ Bawu vutulaka: «Ve! Beto zola kaka kukanga nge basinga mpe kuyekula nge na maboko ya

bawu. Beto ke kufwa nge ve.» Na yina, ba kangaka Samisoni basinga zole ya malu-malu mpe ba basisaka yandi na ntadi.

¹⁴ Ntangu yandi kumaka na kizunga ya Leyi, ba-Filiseti kwizaka bwabana yandi na kwenda sala milolo ya nsayi. Mpeve ya Yave simbaka yandi, mpe basinga yina vwandaka ya kukangama na maboko ya yandi kumaka mutindu lino yina me kuya na tiya. Yawu zenganaka yawu mosi mpe kubwaka.

¹⁵ Na manima, Samisoni talaka mukwa ya yinwa ya mbuluku yina vwandaka me kufwa ntama mingi ve. Yandi lambulaka diboko mpe bakaka yawu. Na mukwa yango, yandi kufwaka funda mosi (1 000) ya babakala.

¹⁶ Samisoni tubaka:

«Na mukwa ya yinwa ya mbuluku,
mbuluku mosi na kati ya bambuluku,
kaka na mukwa ya yinwa ya mbuluku,
mu me kufwa funda mosi (1 000) ya babakala.»

¹⁷ Ntangu yandi manisaka na kuzonza, yandi losaka mukwa yango. Ba pesaka kisika yina nkumbu Lamate-Leyi*.

¹⁸ Samisoni kumaka na nsatu ya maza mpe yandi sambilaka Yave na kutuba: «Ni nge me sala ti munu kisadi ya nge mu nunga, kununga ya nene yayi. Nge ke bika ti mu kufwa na nsatu ya maza mpe na manima mu kubwa na maboko ya bantu yayi ba zengaka ve bubakala?»

¹⁹ Nzambi pasulaka ditadi yina kele kuna na Leyi mpe maza basikaka. Samisoni kunwaka maza,

* **15:17** *Lamate-Leyi* zola kutuba: Mongo ya mukwa ya yinwa.

yandi kuzwaka dyaka ngolo mpe yandi bandaka dyaka na kuzinga. Ni yawu yina, ba pesaka yinto yina nkumbu Eyine-Kole† yawu kele ntete tii bubu yayi kuna na Leyi.

²⁰ Samisoni vwandaka kikuudi na Isayeli bamvula makumi zole, na ntangu ya ba-Filiseti.

16

Samisoni katulaka myelo ya mbanza Ngaza

¹ Kilumbu mosi, Samisoni kwendaka na mbanza Ngaza. Kuna, yandi talaka kento mosi yina ke salaka kindumba mpe yandi basikaka na yandi.

² Ba tubaka na bantu ya mbanza Ngaza ti, Samisoni me kwiza awa. Bawu zungaka kisika yina yandi vwandaka, bawu bumbamaka yandi mpimpa nyonso, kuna na mwelo ya mbanza. Bawu vwandaka swii mpimpa nyonso, bawu tubaka: «Ntangu bwisi ke kutsya, beto ke kufwa yandi.»

³ Kasi Samisoni lalaka kaka tii na kati-kati ya mpimpa. Na kati-kati ya mpimpa yina, yandi vumbukaka mpe kwendaka nanguna mabaya, yina ke kangaka mwelo ya mbanza na makunzi ya yawu nyonso zole, na bikangulu ya yawu. Yandi tulaka yawu na zulu ya magembo ya yandi. Yandi nataka yawu na zulu ya mongo, yina ke talasanaka na mbanza Ebelone.

Delila yekulaka Samisoni

† 15:19 Eyine-Kole zola kutuba: Yinto ya muntu yina ke na kubokila.

⁴ Na manima ya mambu yina, Samisoni zolaka kento mosi yina vwandaka zinga na muzumba ya Soleke, nkumbu ya yandi Delila.

⁵ Bamfumu ya ba-Filiseti kwendaka tala kento yina mpe bawu tubaka na yandi: «Leba yandi samu na kuzaba wapi sika ke katukaka ngolo ya yandi ya mingi-mingi yina, mpe wapi mutindu beto lenda kusukisa yandi. Beto ke kanga yandi ba singa, samu na kulembisa yandi. Mpe mosi-mosi na beto ke pesa nge funda mosi na nkama (1 100) ya mbongo ya bisengo.»

⁶ Na yina, Delila yufulaka Samisoni: «Mulemvo ya nge, Zabisa munu wapi sika ke katukaka ngolo ya nge ya mingi-mingi yina? Na yinki ba lenda kukangila nge, samu na kulembisa nge?»

⁷ Samisoni vutulaka: «Kana ba kanga munu basinga nsambwadi yina ke ntete ya maza, basinga yina me kawuka ntete ve, mu ke vwanda dyaka ve na ngolo. Mu ke kuma mutindu muntu ni muntu.»

⁸ Bamfumu ya ba-Filiseti natinaka Delila basinga nsambwadi ya maza, yina me kawuka ntete ve. Yandi kangaka Samisoni na basinga yina.

⁹ Ya vwandaka na bantu ya kubumbama na kati ya kivinga pene-pene na Delila. Yandi tubaka na Samisoni: «Samisoni, ba-Filiseti bawu yina!» Na yina, Samisoni zengaka basinga yina mutindu singa yina me kuzwa tiya. Ba zabaka ve wapi sika vwandaka katuka ngolo ya yandi.

¹⁰ Na yina, Delila tubaka na Samisoni: «Nge ke na kuvuna munu, nge me zabisa munu mambu ya luvunu. Mulemvo ya nge, zabisa munu awa, na

yinki ba lenda kangila nge?»

¹¹ Samisoni vutulaka: «Kana ba kanga munu na basinga ya malu-malu yina ba me sadilaka ntete ve, mu ke vwanda dyaka ve na ngolo. Mu ke kuma mutindu muntu ni muntu.»

¹² Na yina, Delila bakaka basinga ya malu-malu. Yandi kangaka yawu Samisoni. Na manima, yandi lookaka na sika ya Samisoni: «Samisoni, ba-Filiseti bawu yina!» Mutindu na mbala ya ntete, ya vwandaka na bantu ya kubumbama na kati ya kivinga. Kasi Samisoni zengaka basinga yina ba kangaka yandi na maboko, mutindu mwa basinga ya mpamba.

¹³ Delila tubaka na Samisoni: «Tii ntangu yayi, nge ke na kuvunaka munu, nge ke na kuzabisaka munu kaka mambu ya luvunu. Zabisa munu na yinki ba lenda kangila nge!» Samisoni vutulaka na yandi: «Kanga bibata nsambwadi ya bansuki ya munu yayi na singa yina ba ke yidikilaka balele.»

¹⁴ Delila lalisaka Samisoni mpongi mpe yandi kangaka yandi bibata nsambwadi ya bansuki na yinti ya bisadi-balele. Na manima, Delila tubaka na yandi: «Samisoni, ba-Filiseti bawu yina!» Na mbala mosi, Samisoni vumbukaka. Yandi katulaka na ngolo nyonso yinti, yina bisadi-balele ke sadilaka ya kukangama na mpanga.

¹⁵ Delila tubaka na Samisoni: Wapi mutindu nge lenda tuba na munu: «Mu zola nge!» Na kutala mbote, nge ke zolaka munu ve! Yayi ni mbala ya tatu nge ke na kuvuna munu mpe nge me zabisa munu ve wapi sika ke katukaka ngolo ya nge ya mingi-mingi yina.

¹⁶ Konso kilumbu Delila vwandaka kwamisa

Samisoni na kuyufulaka yandi. Yandi vwandaka bika ve na kuzonzilaka mambu kaka mosi yina. Mpe Samisoni vwandaka lenda dyaka ve.

¹⁷ Na yina, Samisoni zabisaka yandi mansweki nyonso, yandi kutuba: «Ba me zengaka ntete bansuki ya munu ve. Samu ti mu kele mu-nazile ya Nzambi katuka kivumu ya mama ya munu. Kana ba zenga munu bansuki, ngolo ya munu ke manisa, mu ke vwanda dyaka ve na ngolo mpe mu ke kuma mutindu bantu nyonso.»

¹⁸ Ntangu Delila talaka ti Samisoni zabisaka yandi mansweki nyonso, yandi tumisaka ba kwenda bokila bamfumu ya ba-Filiseti na kutuba: «Ya mbala yayi beno kwiza, samu ti yandi me zabisa munu mansweki nyonso.» Bamfumu ya ba-Filiseti kwendaka na sika ya Delila mpe bawu natinaka yandi mbongo.

¹⁹ Delila lalisaka Samisoni mpongi na zulu ya makoto ya yandi. Mpe yandi bokilaka bakala mosi samu na kuzenga yandi bibata nyonso nsambwadi ya bansuki, yina vwandaka na yintu ya yandi. Delila bandaka na kukutika yandi. Ngolo nyonso ya Samisoni katukaka.

²⁰ Delila lookaka na kutuba: «Samisoni, ba-Filiseti bawu yina!» Na mbala mosi, yandi vumbukaka. Yandi vwandaka banza mutindu yayi: «Mu ke sala mutindu mu ke salaka. Mu ke kukikula.» Yandi vwandaka zaba ve ti Yave vwandaka me bika yandi.

²¹ Ba-Filiseti simbaka yandi mpe bawu tobolaka yandi meso. Bawu nataka yandi na mbanza Ngaza. Ba kangaka yandi na bampanga ya

bisengo ya mbwaki. Na kati ya boloko, yandi vwandaka balula ditadi ya nene yina ba ke niki-naka bambuma ya faline.

Lufwa ya Samisoni

²² Bansuki ya Samisoni bandaka na kumena dyaka, katuka ntangu yina ba zengaka yawu.

²³ Kilumbu mosi, bamfumu ya ba-Filiseti vukanaka na yinzo ya nzambi ya bawu, samu na kupesa munkayulu ya nene na Dangone, nzambi ya bawu, mpe samu na kuyangalala. Bawu vwandaka tuba:

«Nzambi ya beto me yekula Samisoni, mbeni ya beto, na maboko ya beto.»

²⁴ Ntangu bantu talaka Samisoni, bawu kembilaka nzambi ya bawu na kutuba:

«Nzambi ya beto me yekula mbeni ya beto, na maboko ya beto.

Muntu yina vwandaka mwangisa yinsi ya beto, muntu yina vwandaka kufwa bantu ya mingi-mingi na kati ya beto!»

²⁵ Mutindu bawu kumaka na kyese ya kulu-tila, bawu tubaka: «Beno bokila Samisoni yandi kwiza sekisa beto.» Ba bokilaka Samisoni. Na yina, ba kwendaka basisa yandi na boloko. Samisoni bandaka na kuseka bawu. Bawu tulaka yandi na kati-kati ya makunzi ya yinzo yina.

²⁶ Samisoni tubaka na ntwenya yina vwandaka nata yandi: «Sadisa munu na kusimba makunzi yina ke na kusimba yinzo yayi, samu ti mu yekama na yawu.»

²⁷ Yinzo yango vwandaka ya kufuluka na bakento na babakala. Bamfumu nyonso ya ba-Filiseti vwandaka kuna. Na zulu ya muludi ya kuyalumu, ya vwandaka na bantu keba ve mafunda tatu (3 000), bakento na babakala. Kuna, bawu mpe vwandaka tala Samisoni yina vwandaka sekisa.

²⁸ Na yina, Samisoni sambilaka Yave, yandi tubaka: «Yave Mfumu, mulemvo ya nge, bambukila munu moyo. Aa, Nzambi, pesa munu ngolo kaka samu na mbala yayi. Sala ti, na mbala mosi, mu vutula na ba-Filiseti, yimbi yina bawu me sala munu na meso nyonso zole.»

²⁹ Samisoni simbaka makunzi nyonso zole ya kati-kati, yina vwandaka simba yinzo. Yandi yekamaka na yawu. Yandi simbaka dikunzi mosi na diboko ya bakala mpe yandi simbaka dikunzi ya nkaka na diboko ya lumoso.

³⁰ Mpe yandi tubaka: «Mu kufwa kwandi mbala mosi, munu na ba-Filiseti.» Yandi yekamaka na makunzi yango, na ngolo nyonso. Mpe yinzo kubwaka na zulu ya bamfumu ya ba-Filiseti mpe bantu nyonso yina vwandaka kuna. Bantu yina yandi nataka na lufwa ya yandi lutilaka mingi, na bayina yandi kufwaka ntangu yandi vwandaka ntete moyo.

³¹ Bampangi ya yandi mpe bantu nyonso ya dikanda ya yandi kwizaka baka nzutu ya yandi. Bawu kwendaka tula yawu na ndyamu ya tata ya yandi Manowa, kuna na kati-kati ya mbanza Soleya mpe mbanza Esetawole. Samisoni vwandaka kikuudi na Isayeli bamvula makumi zole.

MAMBU YA NKAKA YINA LUTAKA

NA NTANGU YA BIKUUDI

17

Mika mpe yinzo ya yandi ya lusambulu

¹ Kuna na kizunga ya myongo ya Efalayime, ya vwandaka na bakala mosi, nkumbu ya yandi Mika.

² Yandi tubaka na mama ya yandi: «Nge ke na kuzabaka funda mosi na nkama (1 100) ya mbongo ya bisengo yina ba labaka nge? Na meso ya munu, nge vwandaka siinga muntu yina bakaka nge yawu. Mbongo yango ni munu ke na yawu, ni munu bakaka yawu.» Na yina, mama ya yandi tubaka: «Mwana ya munu, bika ti Yave kusakumuna nge!»

³ Yandi vutulaka funda nyonso na nkama (1 100) ya mbongo ya bisengo na sika ya mama ya yandi. Mama ya yandi tubaka: «Mu ke pesa mbongo yayi na Yave, samu na mwana ya munu. Ba ke sulumuna yawu samu na kuyidika kifwiti mpe kiteki ya kisengo. Ni mutindu yina mu ke vutula nge yawu.»

⁴ Mwana vutulaka mbongo na sika ya mama ya yandi. Mama bakaka bankama zole (200) ya mbongo ya bisengo mpe yandi pesaka yawu na sika ya kisadi-bisengo. Yandi yidikaka kifwiti mpe kiteki ya kisengo. Ba kwendaka tula yawu na kati ya yinzo ya Mika.

⁵ Mika kumaka na kisika ya lusambulu na kati ya yinzo ya yandi. Yandi yidikaka efode mpe banzambi ya biteki. Yandi byekaka mwana mosi na kati ya bana ya yandi ya babakala, samu ti mwana yina kusala kisalu ya bunganga-Nzambi.

⁶ Na bantangu yina, ya vwandaka ve na ntinu na Isayeli. Konso muntu vwandaka sala mutindu yandi vwandaka zola.

⁷ Ya vwandaka na ntwenya mosi na mbanza Betelemi ya kizunga ya Yuda, na kifumba ya Yuda. Yandi vwandaka mu-Levi. Yandi vwandaka zinga kuna na bunzenza.

⁸ Bakala yango katukaka na mbanza Betelemi na kizunga ya Yuda. Yandi kwendaka samu na kuzinga na bunzenza, kisika ni kisika yina yandi lendaka kuzwa. Ntangu yandi vwandaka kwenda tambula na kizunga ya myongo ya Efalayime, yandi kumaka na yinzo ya Mika.

⁹ Mika yufulaka yandi: «Wapi sika nge me katuka?» Yandi vutulaka: «Mu kele mu-Levi ya mbanza Betelemi ya kizunga ya Yuda. Mu ke na kutambula samu na kwenda zinga na bunzenza, kisika ni kisika yina mu lenda kuzwa.»

¹⁰ Na yina, Mika tubaka na yandi: «Vwanda awa na munu, nge ke vwanda tata mpe nganga-Nzambi ya munu. Mu ke banda na kufutaka nge kumi ya mbongo ya bisengo na mvula, kubwela binkuti mpe nyonso nge ke vwandaka na yawu nsatu.» Mu-Levi yina yindulaka ntete.

¹¹ Na manima, yandi ndimaka na kuvwanda na Mika, Mika bakilaka ntwenya yango mutindu mosi na bana ya yandi.

¹² Mika kotisaka mu-Levi yango na kisalu. Ntwenya yina kumaka nganga-Nzambi ya yandi. Yandi vwandaka zinga kuna na sika ya Mika.

¹³ Mika tubaka: «Na ntangu yayi mu zaba ti Yave ke sadila munu mambu ya mbote, samu ti mu me kuzwa mu-Levi yayi na kisalu ya bunganga-

Nzambi.»

18

Bantu ya Dane sobaka ntoto

¹ Na bantangu yina, ya vwandaka ve na ntinu na Isayeli. Na bantangu yango, bantu ya Dane vwandaka sosa ntoto ya kwenda vwanda. Samu ti na kati ya bifumba ya Isayeli, bawu vwandaka me kuzwa ntete mvwilu ve tii na ntangu yina.

² Bantu ya dikanda ya Dane fidisaka babakala tanu ya ngolo na kwenda tambula na yinsi nyonso mpe na kwendaka tala yawu mbote-mbote. Babakala yina katukaka na mbanza So-leya mpe na mbanza Esetawole. Bantu ya Dane tubaka na bawu: «Beno kwenda tala yinsi mbote-mbote.» Na yina, bawu kwendaka kuma na kizunga ya myongo ya Efalayime, na yinzo ya Mika. Bawu lutisaka mpimpa kuna.

³ Ntangu bawu kumaka pene-pene na yinzo ya Mika, bawu zabilaka ntwenya ya mu-Levi na ndinga. Bawu kwendaka pene-pene ya yandi mpe bawu yufulaka yandi: «Nani nataka nge kwaku? Yinki nge ke na kusalaka awa? Yinki me kangaka nge kwaku?»

⁴ Yandi vutulaka na bawu: «Mika salaka munu mutindu yayi, mutindu yayi. Yandi sadilaka munu difuta. Mu me kumaka nganga-Nzambi ya yandi.»

⁵ Bawu tubaka na yandi: «Mulemvo ya nge, yu-fula Nzambi, samu ti beto zaba kana nzyetolo yina beto ke na kusala ke luta mbote.»

⁶ Nganga-nzambi zabisaka bawu: «Beno kwenda na kizunu, nzila ya beno kele ya kufunguka mpe Yave kele na beno.»

⁷ Babakala tanu yina kwendaka mpe bawu kumaka kuna na Layise. Bawu talaka ti bantu yina vwandaka kuna vwandaka zinga na kati ya lukengolo ya mbote mutindu bantu ya Sidone. Bawu vwandaka zinga na kizunu nyonso mpe bawu vwandaka ya bawu mbote. Ata muntu vwandaka tala dyambu ya yimbi na sika ya mfumu yina vwandaka yala kizunga ya bawu. Bawu vwandaka ya bawu ntama na bantu ya Sidone mpe bawu vwandaka ve na bunkundi na bantu ya nkaka.

⁸ Bantu tanu yina vutukaka na sika ya bampangi ya bawu, kuna na Soleya mpe na Esetawole. Bampangi ya bawu yufulaka bawu: «Wapi mambu beno me tala kuna?»

⁹ Bawu vutulaka: «Beno telama, beto kwendeno nwanisa bawu! Beto vwandaka me tala yinsi, ya kele yinsi mosi ya mbote. Beno kuvwanda ve na bubolo, beto kwendeno baka yinsi yina, samu ti yawu kuvwanda ya beto!

¹⁰ Ntangu beno ke kuma kuna na yinsi yango, beno ke tala ti bantu ya kuna kele ya bawu mbote. Yinsi kele ya nene mingi, mpe Nzambi me pesa beno yawu. Ya kele kisika mosi yina, kima ni kima yina nge ke sosa na ntoto yayi, nge ke kuzwa yawu kuna.»

¹¹ Na yina, bankama sambanu (600) ya babakala ya kifumba ya Dane katukaka na Soleya mpe Esetawole. Bawu kwendaka na binwanunu ya bawu ya mvita.

¹² Bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu na mbanza Kilyate-Yeyalime, na kizunga ya Yuda. Ni yawu yina, tii bubu yayi, kisika yina ke na manima ya Kilyate-Yeyalime, ba ke bokilaka yawu Maane-Dane.

¹³ Katuka kisika yina, bawu lutilaka na kizunga ya myongo ya Efalayime mpe bawu kumaka na yinzo ya Mika.

¹⁴ Babakala tanu yina kwendaka, samu na kutala mbote-mbote yinsi ya Layise, bawu tubaka na bampangi ya bawu: «Beno zaba ti na kati ya bayinzo yayi kele na efode, banzambi ya biteki, kifwiti mpe na kiteki ya kisengo? Ntangu yayi, beno zaba yinki beno fwana kusala!»

¹⁵ Babakala tanu yango kwendaka kuna, na yinzo ya ntwenya ya mu-Levi, yinzo ya Mika. Ba pesaka yandi mbote.

¹⁶ Na ntangu yina, bankama sambanu (600) nyonso ya babakala ya dikanda ya Dane vwan-daka ya kutakama na mwelo ya yinzo na binwanunu ya bawu.

¹⁷ Babakala tanu yina kwendaka tala mbote-mbote yinsi, bawu kwendaka kota na yinzo. Bawu bakaka kifwiti, na efode, banzambi ya biteki, na kiteki ya kisengo. Na ntangu yina, nganga-Nzambi vwan-daka ya kutelama na mwelo ya yinzo na bankama sambanu (600) ya babakala na binwanunu ya bawu na luketo.

¹⁸ Nganga-Nzambi talaka ti ba kotaka na yinzo ya Mika, samu na kubaka kifwiti, na efode, na banzambi ya biteki, na kiteki ya kisengo. Na yina, yandi yufulaka bawu: «Yinki beno ke na salaka kuna?»

¹⁹ Mpe bawu tubaka na yandi: «Kanga yinwa ya nge, vwanda swii mpe kwiza na beto! Vwanda tata mpe nganga-Nzambi ya beto. Yinki me lutila mbote na nge: Kuvwanda nganga-Nzambi ya yinzo ya muntu mosi to kuvwanda nganga-Nzambi ya kifumba to dikanda ya muvimba na Isayeli?»

²⁰ Nganga-Nzambi kumaka na nsayi mingi mpe yandi bakaka efode, banzambi ya biteki, na kifwiti mpe yandi kwendaka kintwadi na bantu yina.

²¹ Bawu bakaka nzila samu na kukwenda. Bawu tulaka na mantwala ya bawu makanda ya bawu, bibulu mpe bima ya bawu.

²² Ntangu bawu vwandaka me kuma ntama na yinzo ya Mika, bantu yina vwandaka zinga pene-pene na yinzo ya Mika vukanaka samu na kulanda bantu ya dikanda ya Dane.

²³ Bawu vwandaka landa dikanda ya Dane na kwendaka looka. Bantu ya dikanda ya Dane balukaka mpe yufulaka na Mika: Yinki kwandi ya kwendaka looka mutindu yina?

²⁴ Yandi vutulaka: «Banzambi ya munu yina mu yidikaka, beno me baka yawu. Beno me baka mpe nganga-nzambi ya munu mpe beno me kwenda ya beno. Yinki me bikana na munu? Beno ke na yufulaka dyaka munu ti yinki kwandi!»

²⁵ Bantu ya dikanda ya Dane tubaka na yandi: «Bika makelele ya nge! Bantu ya beto lenda fwema mpe kusala nge yimbi. Nge lenda bebisa luzingu ya nge mpe ya dikanda ya nge.»

²⁶ Na manima, bantu ya dikanda ya Dane landaka nzila ya bawu. Mika talaka ti bawu lutilaka

yandi ngolo, mpe yandi vutukaka na yinzo ya yandi.

Mbanza ya Dane mpe yinzo ya nzambi

²⁷ Bantu ya dikanda ya Dane bakaka bima nyonso yina Mika yidikaka mpe bawu nataka nganga-nzambi ya yandi. Bawu kwendaka nwanisa bantu ya Layise, bantu mosi ya kizunu yina vwandaka ya bawu mbote. Bantu ya dikanda ya Dane kufwaka bawu nyonso na mbele ya mvita. Mbanza ya bawu, bantu ya dikanda ya Dane tulaka yawu tiya.

²⁸ Ata muntu kwizaka samu na kukuula mbanza, samu ti bawu vwandaka ya bawu ntama na bantu ya Sidone mpe bawu vwandaka ve na bunkundi na bantu ya nkaka. Mbanza yango vwandaka kuna na mudimba yina kwendaka tii na Bete-Leyobe. Bantu ya dikanda ya Dane tungaka dyaka mbanza yina mpe bawu bandaka na kuvwanda kuna.

²⁹ Bawu pesaka mbanza yango nkumbu Dane. Dane nkumbu ya nkooko ya bawu, yina butukaka na kivumu ya Isayeli. Kasi nkumbu ya mbanza yina vwandaka ntete Layise.

³⁰ Bantu ya dikanda ya Dane telemisaka kifwiti samu na bawu mosi. Yonatane, mwana ya Ngelesome, mutekolo ya Moyize*, yandi na bana ya yandi vwandaka banganga-nzambi ya dikanda ya Dane tii na ntangu yina ba katulaka bawu na yinsi ya bawu, samu na kunata bawu na ngolo na yinsi ya bunzenza.

* **18:30** Na babibila ya kaka awa ba sonikaka nkumbu ya Manase.

³¹ Bawu telemisaka samu na bawu mosi, kifwiti yina Mika yidikaka. Yawu vwandaka kaka kuna ntangu nyonso yina Yinzo ya Nzambi vwandaka kuna na Silo.

19

Yimbi ya bantu ya Bezame

¹ Na bantangu yina, ya vwandaka ve na ntinu na Isayeli, mu-Levi mosi vwandaka zinga na bunzenza kuna na nsuka ya kizunga ya myongo ya Efalayime. Yandi kwelaka kento ya nkaka, kento yango vwandaka muntu ya mbanza Betelemi na kizunga ya Yuda.

² Kento yango dasukilaka yandi. Yandi mangaka bakala ya yandi mpe yandi vutukaka na yinzo ya tata ya yandi na mbanza Betelemi na kizunga ya Yuda. Yandi lutisaka bangonda yiya kuna.

³ Na yina, bakala landaka kento ya yandi. Yandi kwendaka bondila yandi samu ti, kento kuvutuka. Bakala yango vwandaka na kisadi ya yandi mpe bambuluku zole. Kento kotisaka bakala na kati ya yinzo ya tata ya yandi. Ntangu tata ya kento yina talaka bakala, yandi yambaka yandi na nsayi nyonso.

⁴ Tata ya kento yina simbaka bakala kuna mpe bakala yina lutisaka bilumbu tatu na yinzo ya bokilo ya yandi. Bawu kudyaka mpe kunwaka. Bawu lutisaka bampimpa ya bawu kuna.

⁵ Na kilumbu ya yiya, ba vumbukaka na sukasuka. Ntangu bakala yina kubamaka samu na kukwenda, bokilo ya yandi tubaka na yandi:

«Kudya ntete, nge kuzwa ngolo, na manima, beno ke kwenda.»

⁶ Na yina, bawu vwandaka. Bawu kudyaka mpe kunwaka bawu nyonso zole. Na manima, tata ya kento yina tubaka na bakala: «Mulemvo ya nge, lutisa dyaka mpimpa yayi awa. Lutisa ntangu ya mbote.»

⁷ Bakala telamaka samu na kukwenda ya yandi, kasi bokilo ya yandi tatamanaka na kumanga na kubika yandi. Mpe bakala yina lutisaka dyaka mpimpa kuna.

⁸ Na kilumbu ya tanu, bakala yina vumbukaka na suka-suka samu na kukwenda. Kasi bokilo ya yandi tubaka na yandi: «Mulemvo ya nge, kuzwa ntete ngolo. Beno vwanda ntete tii na manima ya midi.» Na yina, bawu kudyaka bawu nyonso zole.

⁹ Ntangu bakala telamaka, samu na kukwenda na kento mpe na kisadi ya yandi, bokilo ya yandi tubaka na yandi: «Tala! Ntangu me kwenda mpe bwisi ke na kuyila. Mulemvo ya beno, mpimpa ke na kukuma, beno lutisa mpimpa awa. Lutisa ntangu ya mbote! Mbasi beno ke vumbuka na suka-suka, beno ke baka nzila, beno ke kwenda. Nge vutuka na yinzo ya nge»

¹⁰ Kasi bakala yina mangaka na kulutisa mpimpa kuna. Yandi telamaka na kukwenda, yandi na kento ya yandi na bambuluku ya yandi zole na bima ya bawu. Bawu kwendaka kuma na mantwala ya mbanza Yebuse, Yebuse yina kele Yelusalemi.

¹¹ Ntangu bawu kumaka pene-pene na mbanza Yebuse, ntangu vwandaka me kwenda. Na yina, kisadi tubaka na mfumu ya yandi: «Mulemvo ya

nge, beto kota na mbanza yayi ya bantu ya Yebuse mpe beto lutisa mpimpa kuna.»

¹² Mfumu ya yandi vutulaka na yandi: «Ve! Beto ke kota ve na mbanza ya nzenza, kisika yina kele ve na bantu ya Isayeli. Beto kwendeno tii na Ngibeya.»

¹³ Yandi tuba dyaka na kisadi ya yandi: «Beto kwendeno, beto belama na Ngibeya to na Lama. Ni na mosi ya babwala yina beto ke lutisa mpimpa.»

¹⁴ Bawu landaka nzila ya bawu. Ntangu yina bawu kwendaka kuma pene-pene ya Ngibeya, kuna na kizunga ya Bezame, ntangu kotaka yimeni.

¹⁵ Bawu kotaka na mbanza Ngibeya, samu na kulutisa mpimpa kuna. Bawu kwendaka vwanda na kisika yina bantu ke yonzamaka kuna na mbanza. Kasi ata muntu kwizaka yamba bawu, samu na kunata bawu na yinzo ya yandi.

¹⁶ Kaka na nkokila yina, kiboba mosi katukaka na bilanga. Yandi vwandaka muntu ya kizunga ya myongo ya Efalayime. Yandi vwandaka zinga na bunzenza kuna na Ngibeya. Ngibeya vwandaka mbanza ya bantu ya kifumba ya Bezame.

¹⁷ Yandi talaka kizyeti ya kuvwanda na kisika yina bantu ke yonzamaka na mbanza. Kiboba yina tubaka na yandi: «Wapi sika nge me katuka mpe wapi sika nge ke na kwendaka?»

¹⁸ Yandi vutulaka: «Beto me katuka na Betelemi na kizunga ya Yuda, samu na kukwenda tii na nsuka ya kizunga ya myongo ya Efalayime. Mu kele muntu ya kuna. Mu vwandaka me kwenda na Betelemi na kizunga ya Yuda. Mu ke kwendaka

na Yinzo ya Yave. Kasi ata muntu me kwiza yamba munu, samu na kunata munu na yinzo ya yandi.

¹⁹ Beto kele na madya samu na bambuluku ya beto. Beto kele na madya na vinu samu na munu, samu na kento ya munu, mpe samu na kisadi yina kele na beto. Beto me kondwa kima mosi ve.»

²⁰ Kiboba yina tubaka: «Vwanda ya nge! Kima ni kima yina nge ke vwanda na yawu nsatu, ya me tala munu. Nge ke lutisa ve mpimpa awa!»

²¹ Yandi nataka bawu na yinzo ya yandi. Yandi pesaka bambuluku madya. Bizyeti sukulaka makulu ya bawu. Na manima bawu kudyaka mpe kunwaka.

²² Na kati ya mbanza yina vwandaka na bantu ya muvusu. Bawu kwizaka zunga yinzo ya kiboba yina na ntangu yandi vwandaka yangalala na banzenza ya yandi. Bantu yina ya muvusu bandaka na kubula na mwelo. Bawu tubaka na kiboba ya kuzwa yinzo: «Basisa beto bakala yina me kwiza na yinzo ya nge! Beto ke vukisa mfulu na yandi!»

²³ Muntu ya kuzwa yinzo basikaka mpe tubaka na bawu: «Ve, bampangi ya munu! Mulemvo ya beno, beno sala ve yimbi. Muntu yayi me kwiza na sika ya munu, beno kusala ve busafu ya mutindu yina!

²⁴ Mu kele na mwana ya kento yina me zaba ntete ve babakala. Kento ya nkaka ya bakala yayi mpe kele awa. Mulemvo ya beno, beno vingila mu basisa bawu. Beno safula bawu mpe beno sala bawu mutindu beno zola. Kasi beno sala ve busafu ya mutindu yina na bakala yayi.»

25 Bantu yina mangaka na kuwila yandi. Na yina, bakala yina basisaka kento ya yandi na ngaanda mpe bantu yina vukisaka mfulu na yandi. Bawu salaka yandi mambu ya yimbi mpimpa nyonso tii na suka. Ba bikaka yandi ntangu bwisi bandaka kutsyaka.

26 Na ntangu bwisi kutsyaka, kento yina kwizaka kubwa na mwelo ya yinzo ya kiboba yina, kisika vwandaka bakala ya yandi. Kento vwandaka kuna tii ntangu yina bwisi kutsyaka.

27 Na suka, bakala ya yandi vumbukaka, yandi fungulaka mwelo mpe basikaka, samu na kulanda nzila ya yandi. Yandi talaka kento ya yandi ya nkaka, ya kulala na mwelo ya yinzo, maboko na kisika yina ba ke kotilaka.

28 Bakala tubaka na kento yango: «Telama, beto kwenda ya beto.» Kasi kento pesaka ata mvutu. Na yina, bakala nangunaka yandi, yandi tulaka yandi na zulu ya mbuluku ya yandi mpe yandi kwendaka na bwala ya yandi.

29 Ntangu yandi kumaka na yinzo ya yandi, yandi bakaka mbele, yandi zengaka nzutu ya kento ya yango, kinama na kinama, na bitini kumi na zole mpe yandi fidisaka yawu na bizunga nyonso ya Isayeli.

30 Bantu nyonso yina talaka mambu yina vwandaka tuba: «Mambu ya mutindu yayi me salamaka ntete ve mpe yawu me talanaka ntete ve, katuka ntangu yina bana ya Isayeli basikaka na Ngipiti, tii bubu yayi. Beto yindula, beno tadila mambu yayi, beno tuba dyambu!»

20

Mvita samu na kusemba bantu ya Bezame

¹ Bana nyonso ya Isayeli kwendaka na mvita. Kubanda na Dane tii na Beele-Seba, mpe tii na Ngalaade, mukangu nyonso vukanaka mutindu muntu mosi. Bawu yonzamaka kuna na Misepa, na ntadisi ya Yave.

² Bamfumu ya bantu nyonso, bamfumu ya bifumba nyonso ya Isayeli, bawu vukanaka, kuna na lukutakanu ya nene ya bantu ya Nzambi. Ya vwandaka mafunda bankama yiya (400 000) ya binwani yina ke tambulaka na makulu, bayina zaba kunwana na mbele ya mvita.

³ Bantu ya Bezame kuwaka ti, bana ya Isayeli vwandaka me kwenda na Misepa.

Bana ya Isayeli tubaka: «Beno zabisa beto wapi mutindu dyambu yayi ya kyadi me salama.»

⁴ Na yina, mu-Levi yina, bakala ya kento yina ba kufwaka tubaka: «Mu kwendaka kuma na kento ya munu ya nkaka na mbanza Ngibeya na kizunga ya Bezame, samu na kulutisa mpimpa kuna.

⁵ Bantu ya kuzwa mbanza Ngibeya kwizaka tedimina munu. Na mpimpa, bawu zungaka yinzo yina mu vwandaka. Ni munu ba vwandaka sosa na kufwa, kasi bawu bakaka kento ya munu ya nkaka yina. Bawu salaka yandi mambu ya yimbi mpe kuna, yandi kufwaka.

⁶ Na yina, mu bakaka nzutu ya kento ya munu mpe mu zengaka yawu na bitini mpe mu fidisaka yawu na bizunga nyonso yina kele na mvwilu ya Isayeli. Samu ti bawu salaka mambu mosi ya busafu mpe ya nsoni mingi na Isayeli.

⁷ Beno nyonso bana ya Isayeli, beno kele awa. Beto tadila mambu yayi mpe beno tuba dyambu!»

⁸ Bantu nyonso telamaka mutindu muntu mosi. Bawu tubaka: «Ata muntu mosi ve ke vutuka na yinzo ya yandi. Ata muntu ke kwenda ya yandi.

⁹ Awa beto ke sala mutindu yayi, samu na bantu ya Ngibeya: Beto ke bula ntete dzeke, na manima beto ke kwenda nwanisa bawu.

¹⁰ Na kati ya bifumba nyonso ya Isayeli, beto ke baka babakala kumi na kati ya babakala nkama (100), babakala nkama (100) na kati ya funda mosi ya babakala (1 000), funda mosi (1 000) ya babakala na kati ya mafunda kumi (10 000) ya babakala. Bawu ke kwenda sosa madya, samu na bayina ke kwenda nwanisa bantu ya mbanza Ngeba, na kizunga ya Bezame. Bawu ke kwenda semba bantu yina samu na dyambu ya nsoni mingi, yina me salama na Isayeli.»

¹¹ Ni mutindu yina, babakala nyonso ya Isayeli vukanaka mutindu muntu mosi samu na kwenda nwanisa mbanza ya Ngibeya.

¹² Bifumba nyonso ya Isayeli fidisaka bantu na sika ya makanda nyonso ya Bezame, samu na kutuba na bawu mutindu yayi: «Yayi wapi mambu ya busafu me salama na sika ya beno?

¹³ Ntangu yayi, beno yekudila beto bantu ya muvusu yina kele na Ngibeya. Beto ke kufwa bawu, samu ti beto kukatula yimbi na Isayeli.»

Kasi bantu ya Bezame mangaka na kuwila bam-pangi ya bawu, bana ya Isayeli.

¹⁴ Bantu ya Bezame bikaka bambanza ya bawu mpe bawu kwendaka vukana kuna na Ngibeya, samu na kunwana mvita na bana ya Isayeli.

¹⁵ Kilumbu yina, ba salaka lutangusu ya bantu ya Bezame yina katukaka na bambanza ya bawu. Bawu vwandaka mafunda makumi zole na sambanu (26 000) ya babakala yina zaba kunwana na mbele ya mvita. Kubwela mpe bantu ya Ngibeya yina ba tangaka. Bawu vwandaka bankama nsambwadi (700) ya binwani ya kulutila ngolo.

¹⁶ Na kati ya bantu nyonso yina, ya vwandaka na bankama nsambwadi (700) ya binwani ya kulutila ngolo, bayina vwandaka sadila na diboko ya lumoso. Kana mosi na mosi na bawu me losa ditadi na kizukumununu, samu ti yawu kwenda kubwa na nsuki mosi, ditadi yango fwana kwenda kubwa kaka na nsuki yango.

¹⁷ Ba tangaka bantu ya Isayeli, bayina vwandaka ve bantu ya Bezame. Bawu vwandaka mafunda bankama yiya (400 000) ya babakala yina zaba kunwana na mbele ya mvita. Bawu nyonso vwandaka binwani.

¹⁸ Bantu ya Isayeli kwendaka na Betele, samu na kuyufula Nzambi. Bawu tubaka mutindu yayi: «Banani na kati ya beto, ke vwanda ba ya ntete na kwenda nwanisa bantu ya Bezame?» Yave vutulaka: «Ni bantu ya Yuda ke vwanda ba ya ntete na kukwenda.»

¹⁹ Na suka, bana ya Isayeli telamaka, bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu, na kisika yina ke talasanaka na mbanza Ngibeya.

²⁰ Na manima, binwani ya Isayeli kwendaka nwanisa bantu ya Bezame. Binwani ya Isayeli tandamaka na mulonga, samu na kunwanisa bantu ya Bezame, na kisika yina ke talasanaka na Ngibeya.

²¹ Bantu ya Bezame basikaka na mbanza Ngibeya mpe kaka na kilumbu yina, bawu kufwaka makumi zole na zole ya mafunda (22 000) ya binwani ya Isayeli kuna.

²² Binwani ya Isayeli kuzwaka dyaka kibakala. Na yina, bawu tandamaka dyaka na mulonga, samu na kunwana na kisika yina bawu nwanaka mvita na kilumbu ya ntete.

²³ Bana ya Isayeli kwendaka dila na mantwala ya Yave tii na nkokila. Bawu yufulaka Yave mutindu yayi: «Beto fwana kwenda nwana dyaka mvita na bampangi ya beto, bantu ya Bezame?» Yave vutulaka: «Beno kwenda nwana.»

²⁴ Na yina, bana ya Isayeli kwendaka nwanisa bantu ya Bezame na kilumbu yina landaka.

²⁵ Kaka na kilumbu yango, bantu ya Bezame basikaka na mbanza Ngibeya, samu na kwenda nwanisa binwani ya Isayeli. Bawu kufwaka dyaka mafunda kumi na nana (18 000) ya binwani ya Isayeli, bayina zabaka kunwana na mbele ya mvita.

²⁶ Bana nyonso ya Isayeli, bantu nyonso kwendaka na Betele. Mpe kuna, bawu vwandaka ya kuvwanda mpe bawu vwandaka dila na ntadisi ya Yave. Bawu minaka nsoki na kilumbu yina tii na nkokila. Bawu pesaka minkayulu ya kuyoka na minkayulu ya kiwisa na mantwala ya Yave.

²⁷ Bana ya Isayeli yufulaka dyaka Yave. Sanduku ya ngwisani ya Nzambi vwandaka kuna na Betele na ntangu yina.

²⁸ Pinase kele mwana ya Eleyazale mpe mutekolo ya Aloni. Ni yandi vwandaka nganga-Nzambi na ntangu yango. Bantu ya Isayeli

tubaka: «Beto kwenda to beto kwenda ve na kunwanisa bampangi ya beto, bantu ya Bezame?» Yave vutulaka: «Beno kwenda, samu ti mbasi mu ke yekula bawu na maboko ya beno.»

²⁹ Na yina, bantu ya Isayeli kwendaka tula binwani ya bawu na bisika ya kubumbama na balweka nyonso ya mbanza Ngibeya.

³⁰ Bana ya Isayeli kwendaka nwanisa bantu ya Bezame na kilumbu ya tatu. Mutindu na bambala ya ntete, binwani ya Isayeli tandamaka na mulonga na kisika yina ke talasanaka na Ngibeya, samu na kunwana.

³¹ Bantu ya Bezame basikaka dyaka na mbanza, samu na kunwanisa binwani ya Isayeli. Na yina, binwani ya Isayeli salaka ti bantu ya Bezame kulanda bawu ntama na mbanza. Mutindu na bambala ya nkaka, bantu ya Bezame bandaka dyaka na kufwa binwani ya Isayeli na nzila yina ke kwendaka na Betele mpe na nzila yina ke kwendaka na Ngibeya kuna na matiti. Bawu kufwaka keba ve makumi tatu (30) ya binwani ya Isayeli.

³² Bantu ya Bezame vwandaka tuba mutindu yayi: «Beto ke nunga bawu mutindu mbala ya ntete!» Kasi bantu ya Isayeli vwandaka tuba: «Beto kima, beto sala ti bawu kulanda beto ntama na mbanza, kuna na banzila!»

³³ Binwani nyonso ya Isayeli bikaka kisika yina bawu vwandaka. Bawu kwendaka vukana kuna na Baale-Tamale. Binwani ya Isayeli yina vwandaka ya kubumbama, bawu basikaka na bisika yina bawu vwandaka ya kubumbama mpe bawu kwendaka kuna na Maale-Ngeba.

³⁴ Mafunda kumi (10 000) ya binwani ya kulutula ngolo na Isayeli nyonso kumaka na kisika yina ke talasanaka na Ngibeya. Mvita vwandaka ngolo mpe bantu ya Bezame vwandaka zaba ve ti mpasi ke bwidila bawu.

³⁵ Kilumbu yina, Yave salaka ti bantu ya Bezame kubwa na mantwala ya bantu ya Isayeli. Bantu ya Isayeli kufwaka mafunda makumi zole na tanu na nkama mosi (25 100) ya binwani ya Bezame yina zabaka kunwana na mbele ya mvita.

³⁶ Bantu ya Bezame talaka ti, bawu kubwaka na mantwala ya binwani ya Isayeli. Binwani ya Isayeli bikilaka bantu ya Bezame kisika yina bawu vwandaka, samu ti bawu tulaka kivuvu ya bawu na binwani ya bawu yina bumbamaka na balweka nyonso ya mbanza Ngibeya.

³⁷ Bantu yina bumbamaka kwendaka na mbangu nyonso kuna na Ngibeya. Bawu mwanganaka na mbanza mpe bawu manisaka na kufwaka bantu nyonso ya mbanza yina na mbele ya mvita.

³⁸ Binwani ya Isayeli wisanaka na binwani ya nkaka yina bumbamaka. Binwani ya Isayeli zon-zaka na bayina bumbamaka na kusala ti mulinga ya mingi kubasika na kati ya mbanza.

³⁹ Na yina, binwani ya Isayeli vutukaka man-ima na ntangu ya mvita. Mpe bantu ya Bezame kufwaka keba ve makumi tatu (30) ya binwani ya Isayeli. Bantu ya Bezame vwandaka tuba: «Ya tsyelika, beto ke nunga bawu mutindu beto nungaka bawu na mvita ya ntete!»

⁴⁰ Kasi, mulinga ya mingi bandaka na kubasika na mbanza. Ntangu bantu ya Bezame talaka na

manima, bawu talaka ti na mbanza nyonso, milaka ya tiya vwandaka tomboka na zulu.

⁴¹ Na yina, binwani ya Isayeli vutukaka na kunwanisa bantu ya Bezame. Bantu ya Bezame kumaka na boma mingi ntangu bawu talaka ti mpasi ke na kubwidila bawu.

⁴² Bantu ya Bezame kimaka na mantwala ya binwani ya Isayeli. Bawu lutilaka na nzila ya yinsi ya kuyuma. Kasi mvita vwandaka tatamana kaka. Binwani ya Isayeli yina vwandaka katuka na bambanza vwandaka kufwa bantu ya Bezame. Samu ti bantu ya Bezame vwandaka na kati-kati ya binwani ya Isayeli.

⁴³ Binwani ya Isayeli zungaka bantu ya Bezame na balweka nyonso. Bawu bikaka ve na kulanda bantu ya Bezame. Bawu vwandaka kwenda kufwa bantu ya Bezame tii na kisika yina ke talasanaka na Ngibeya, na lweka ya esete.

⁴⁴ Mafunda kumi na nana (18 000) ya bantu ya Bezame kufwaka. Bawu nyonso vwandaka binwani ya ngolo.

⁴⁵ Bantu ya nkaka ya Bezame kimaka na lweka ya yinsi ya kuyuma, kuna na ditadi ya nene ya Limone. Binwani ya Isayeli bwilaka mafunda tanu (5 000) ya bantu na banzila. Binwani ya Isayeli landaka bawu tii na Ngidewome. Bawu kufwaka mafunda zole (2 000) ya bantu ya Bezame.

⁴⁶ Lutangu ya bantu nyonso ya Bezame yina kufwaka na kilumbu yina, vwandaka mafunda makumi zole na tanu (25 000) ya bantu yina zabaka kunwana na mbele ya mvita. Bawu nyonso vwandaka binwani ya ngolo.

⁴⁷ Bankama sambanu (600) ya bantu kimaka na yinsi ya kuyuma, kuna na ditadi ya nene ya Limone. Bawu vwandaka kaka kuna bangonda yiya.

⁴⁸ Binwani ya Isayeli vutukaka na sika ya bantu ya Bezame yina bikanaka. Bawu manisaka na kufwa bawu nyonso na mbele ya mvita, kubanda na bantu nyonso, tii na bibulu, mpe nyonso yina vwandaka kuna. Bawu yokaka mpe bambanza nyonso ya kizunga yina.

21

Kifumba ya Bezame vutukaka dyaka na kuzinga

¹ Kuna na Misepa, binwani ya Isayeli kudyaka ndefi na kutuba mutindu yayi: «Muntu mosi ve na kati ya beto ke kwelisa mwana ya yandi ya kento, na muntu ya kifumba ya Bezame.»

² Bantu ya Isayeli kwendaka na Betele. Bawu vwandaka kuna na ntadisi ya Yave tii na nkokila. Bawu vwandaka looka mpe vwandaka dila mingi na ntadisi ya Nzambi.

³ Bawu vwandaka tuba mutindu yayi: «Yave, Nzambi ya Isayeli, samu na yinki dyambu ya mutindu yayi me kumina beto na Isayeli? Kifumba mosi ya muvimba ke na kukondwa bubu yayi na Isayeli. Samu na yinki dyambu ya mutindu yayi?»

⁴ Na suka-suka ya kilumbu yina landaka, bawu telamaka, mpe bawu tungaka kiyokolo ya minkayulu kuna. Bawu pesaka minkayulu ya kuyoka mpe minkayulu ya kiwisa.

⁵ Bana ya Isayeli vwandaka yufula bawu na bawu: «Na bifumba nyonso ya Isayeli, wapi kifumba yina kwendaka ve na lukutakanu na ntadisi ya Yave? Samu ti beto kudyaka ndefi ya nene, samu na konso muntu yina ke kwenda talana ve na sika ya Yave, kuna na Misepa. Beto tubaka ti, muntu ya mutindu yina ba fwana kufwa yandi.»

⁶ Na kutala mbote, bana ya Isayeli vwandaka na kyadi ya bampangi ya bawu, bantu ya Bezame. Bawu vwandaka tuba mutindu yayi: «Bubu yayi, kifumba mosi ke na kumanisa na Isayeli!

⁷ Wapi mutindu beto ke sala, samu na kupesa bakento na bantu ya Bezame yina me bikana? Beto vwandaka me kudyaka ndefi na Nkumbu ya Yave ti, beto ke kwelisa ve bawu bana ya beto ya bakento!»

⁸ Na yina, bawu tubaka mutindu yayi: «Na kati ya bifumba ya Isayeli, ya kele na muntu yina kwendaka ve na lukutakanu, na ntadisi ya Yave kuna na Misepa?» Bawu talaka ti ata muntu ya bwala Yabese ya kizunga ya Ngalaade kwizaka kuna na kivwandu, na kisika yina bawu vwandaka ya kuyonzama.

⁹ Ntangu ba salaka lutangusu ya bantu, bawu talaka ti ata muntu mosi ya bwala Yabese ya kizunga ya Ngalaade vwandaka kuna.

¹⁰ Na yina, mukangu ya bantu ya Isayeli fidisaka mafunda kumi na zole (12 000) ya binwani ya ngolo. Ba pesaka bawu ntumunu yayi: «Beno kwenda, beno kufwa bantu nyonso ya Yabese ya kizunga ya Ngalaade. Beno kufwa bakento ya bawu na bana ya bawu.

¹¹ Beno ke sala muntindu yayi: Beno ke manisa

na kufwa samu na Yave, babakala nyonso mpe bakento nyonso yina me zaba babakala.»

¹² Na kati ya bantu ya Yabese ya kuzunga ya Ngalaade, bawu kutaka bankama yiya (400) ya bandumba yina vwandaka me zaba ntete ve babakala. Bawu vwandaka me vukanaka ntete ve na babakala. Ata kilumbu mosi ve bawu vwandaka me vukisaka mfulu na bakala. Ba nataka bandumba yango na kivwandu kuna na Silo na ntoto ya Kaana.

¹³ Mukangu nyonso ya bantu ya Isayeli fidisaka bantumwa na sika ya bantu ya Bezame yina kwendaka bumbama na ditadi ya nene ya Limone, samu na kuzonzila bawu dyambu ya kizunu.

¹⁴ Na ntangu yina, bantu ya Bezame vutukaka na bisika ya bawu. Ba pesaka bawu bakento yina ba kufwaka ve na Yabese ya kizunga ya Ngalaade. Kasi lutangu ya bakento yango lungaka ve, samu na bawu nyonso.

¹⁵ Bantu ya Isayeli vwandaka na manyongo na yina me tadila bantu ya Bezame. Samu ti, Yave salaka ti dibulu kuvwanda na kati ya bifumba ya Isayeli.

¹⁶ Bakuluntu ya bantu ya Isayeli tubaka: «Bakento nyonso ya Bezame ti ba me manisa na kufwa bawu. Bantu ya Bezame yina me bikana, wapi mutindu beto ke sala na kuzwila bawu bakento?»

¹⁷ Bawu tubaka dyaka mutindu yayi: «Bantu ya Bezame yina me bikana, ba fwana kuzwa bana mingi, samu ti kifumba yayi kukatuka ve na Isayeli.

¹⁸ Kasi beto, beto lenda kwelisa bawu ve bana ya

beto ya bakento. Samu ti bana ya Isayeli kudyaka ndefi na kutuba ti konso muntu yina ke kwelisa mwana ya yandi ya kento na muntu ya Bezame, yandi ke vwanda ya kusiingwa!»

¹⁹ Na yina, bawu tubaka: «Konso mvula ya ke vwandaka na feti ya Yave kuna na Silo, mbanza yina kele na node ya Betele, na esete ya nzila yina ke katukaka na Betele tii na Sekeme, na sude ya Lebona.»

²⁰ Mpe bawu pesaka ntumunu yayi na bantu ya Bezame: «Beno kwenda bumbama na kati ya bilanga ya bayinti ya vinu!

²¹ Ntangu beno ke tala ti bandumba ya Silo ke na basika, samu na kubina mabina ya bawu, beno ke basika na bilanga ya bayinti ya vinu. Mosi na mosi na beno ke bwila ndumba mosi ya Silo. Beno ke vutuka na bawu na ntoto ya Bezame.

²² Kana batata to bampangi ya bawu kwiza yawula na sika ya beto, beto ke zabisa bawu mutindu yayi: “Beno lemvokila bawu samu na beto. Beto lembanaka na kuzwa lutangu ya kulunga ya bakento, samu na bawu nyonso na muzingu ya Yabese. Ni beno ve me pesa bawu bana ya beno ya bakento. Na yina, ata muntu lenda zonza ti beno me sala yimbi.”»

²³ Bantu ya Bezame salaka mutindu yina. Bawu bakaka bakento na lutangu ya kulunga, na kati ya bayina vwandaka bina. Bawu botolaka bakento yina mpe bawu vutukaka na mvwilu ya bawu. Bawu tungaka dyaka bambanza ya bawu mpe bawu bandaka na kizinga kuna.

²⁴ Na ntangu yina, bana ya Isayeli katukaka kuna mpe konso muntu vutukaka na kati ya ki-

fumba ya yandi, na kati ya dikanda ya yandi. Bawu vutukaka, konso muntu na mvwilu ya yandi.

²⁵ Na bantangu yina, ya vwandaka ve na ntinu na Isayeli. Konso muntu vwandaka sala mutindu yandi vwandaka zola.

Mambu ya Nzambi
The Holy Bible in the Kitoba language of Congo
Bible entier en Kituba de Congo-Brazzaville

copyright © 2025 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kituba)

Contributor: Wycliffe USA

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files dated 14 May 2025

a854b3e0-daa0-5e79-9026-5b48865cc4ea